

VIENYBĖ

74 M. 21 N.

BROOKLYN, N. Y.

1960 M. GEGUŽES (MAY) 20 D.

TEL. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

DABAR

JUOZAS TYSLIAVA

Tai jau ir po viršūnių...

Kai Sovietų Sąjungoje įvyksta valdžios pakeitimai (o jie įvyko dar prieš Amerikos žvalgybos lėktuvo nušovimą), tai ir jos užsienio politikoje galima laukti staigmenų.

Viena iš tokių staigmenų — Chruščiovo afrontas Eisenhoweriui ir Viršūnių konferencijos krachas.

Įtampa Sovietų valdžios viršūnėse jaučiama nuo pat Stalino mirties, nekaltant jau apie tai, kad Chruščiovui iš kelio turėjo pasitraukti tokie Malenkovai, Molotovai, Bulganinai, Kaganovičiai ir Žukovai...

Nereikia pamiršti, kad be opozicijos namie — Kremliuje ir armijoje, Chruščiovas dar turi skaitytis su komunistinės Kinijos viršūnėmis.

Kinija yra priešinga Chruščiovo flirtui su Vakarais ir todėl neatrodo, kad incidentas dėl lėktuvo ties Uralais būtų tikroji Viršūnių konferencijos iširimo priežastis.

Kaip ten bebūtų, bet taip pat neatrodo, kad Chruščiovas su Malinovskiu būtų linkę kariauti.

Šunys, kurie labai garsiai leja, paprastai, nekanda.

Gaila, kad Stasys Žakevičius-Zymantas turėjo taip išklampoti.

Dabar, bevilkdamas į dienos šviesą (Dirvoje ir Darbininke) buvusius Lietuvos pagrindžio veikėjus, jisai vėl nesumezga, kad tuo būdu užsitarnauja Justo Paleckio sveikinimo telegramos.

Bet negudresnis jis yra ir mūsų laikraščio atveju.

Vienybės nusistatymas Stalino ir Hitlerio atžvilgiu buvo žinomas visais laikais: kai Stasys Žakevičius "profesoriavo" Vilniaus universitete ir paskiau, kai jis "pirmininkavo" Vilniaus Lietuvių Komitetui.

"Vienas velnias jojamas, kitas važiuojamas," rašė Vienybė, nacių — bolševikų karui prasidėjus. Kitais žodžiais, Staliną ir Hitlerį Vienybė laikė vienodais Lietuvos nepriklausomybės priešais.

O ar lygiai tokio pat nusistatymo buvo ir Stasys Žakevičius — Zymantas, kuris dabar, atvykęs į Ameriką, drįso Vienybę gretinti su komunistine Tiesa?

(Nukelta į 4 psl.)

JOHN J. GRIGALUS (kairėje), žinomas Bostono advokatas, lietuvių visuomenės veikėjas, neseniai paskirtas Massachusetts valstybės gynėjo Edward J. McCormack, Jr. (dešinėje) padėjėju. Nuotrauka daryta priesaikos metu. McCormack yra vedęs lietuvaite, buvusią Emiliją Ruplytę, Bostono veikėjų dukrą.

Chruščiovas atsisakė laiptoti viršūnėmis...

Keturių didžiųjų konferencija Paryžiuje faktiškai mirė negimusi, nes Sovietų premjeras Chruščiovas atsisakė joje dalyvauti, kol prezidentas Eisenhoweris neatsiprašys dėl gegužės 1 d. įvykusio incidento su Amerikos žvalgybos lėktuvu ir kol nebus nubausti nusikaltėliai...

Prezidentas Eisenhoweris, nenorėdamas sutruikdyti konferencijos, pareiškė, kad Amerikos lėktuvai viršum Sovietų Sąjungos daugiau nebus siunčiami žvalgybos tikslais, bet atsiprašyti ir žadėti nubausti nusikaltėlius atsakė.

Tada Chruščiovas pareiškė, kad jis Viršūnių konferencijoje nedalyvauja ir kad prezidento Eisenhowerio vizitas Sovietų Sąjungoje, kaip buvo planuojama dar pernai metais, atšaukiamas...

Didžiosios Britanijos premjeras Macmillanas ir Prancūzijos prezidentas de Gaulle mėgino Chruščiovą perkalbėti. Prezidentas de Gaulle, kalbėdamas su Chruščiovu, net pasakė, kad "šiuo pačiu metu įtų naujasis sputnikas, gal būtų, žvalgosi viršum mano šalies..." Premjeras Macmillanas kalbėjosi su Chruščiovu daugiau kaip pusantros valandos tuo patim reikalu, bet Chruščiovas atsisakė būti įtikinamas ir, maršalo Malinovskio bei kitų lydimas, tuojau išvyko į Paryžiaus užmiestį pasivažinėti.

Vėliau, kalbėdamas su spaudos atstovais, Chruščiovas pareiškė, kad jis, grįždamas atgal į Maskvą, sustosias "pasimatyti su draugais" Berlyne. Dėl to tuojau buvo pradėta spėlioti, kad Sovietų Sąjungos vy-

riausybė planuoja pasirašyti atskirą taiką su Rytų Vokietija ir tuo būdu priversti Vakarų sąjungininkus pasitraukti iš Berlyno.

Viršūnių konferencijai neįvykus, prezidentas Eisenhoweris, premjeras Macmillanas ir prezidentas de Gaulle, savo tarpe, turėjo pasitarimą. Be to, pasitarimas įvyko tarp užsienio reikalų ministerių.

Dėl Viršūnių konferencijos iširimo, visa Vakarų spauda, be išimties, kaltina Chruščiovo taktiką. Manoma, kad Sovietams rūpėjo smogti prezidentui Eisenhoweriui, kurio tarnybos terminas baigiasi šiais metais. Taip pat manoma, kad tokios agresyvios taktikos laikytis Chruščiovą verčianti opozicija valdžioje, kompartijoje ir, gal būtų, komunistinė Kinija.

LIETUVIAI KALIFORNIJOJE

VLADAS BAKŪNAS

VIEŠNIOS IŠ VENEZUELOS - BR. DOMEIKIENE IR I. STAŠKEVIČIENĖ - KELIONĖ PO AMERIKĄ PRADĖJO NUO LOS ANGELES

Nevisai jau galima sutikti, kad taip vadinamieji "dypukai" geriausiai išsikūrė Amerikoje. Turint galvoje, žinoma, ekonominę pusę, kuri čia viską ir nusveria. Štai, tokioje Venezueloje, kur išsikūrė nemažas skaičius mūsų tautiečių, tuo pačiu beveik laiku, kaip ir mes čia Amerikoje — ekonominiu atžvilgiu yra toli pralenkę mus "amerikonus." Ir ne tik tuo, kad daug daugiau uždūrba negu mes čia, bet ir daug lengviau. Šiandien jau vargiai Venezueloje rasit kiek apskresnių lietuvių, pramokusį ganėtinais ispanų kalbos, kuris rungtys su masinėmis fabrikuose (kaip kad mūsų dauguma čia kad darome Amerikoje). Didelė dauguma lietuvių ten sėdi įvairiose valdžios ar privačiose įstaigose, kai kurie turi jau ir savas įmones ar įstaigas, jokio fizinio darbo nedirba ir ekonominiškai išsikūrę daug geriau nei didžiūma dypukų Amerikoje.

Kad taip tikrai yra — gyvu pavyzdžiu įrodė Los Angeles dabar viešėjusios Bronė Domeikienė ir Irena Staškevičienė iš Caracas, Venezueloje. Prieš porą savaičių jos Caracas aerodrome pakilo dviejų mėnesių pramoginei kelionei, vingiuojančiai labai įdomiais orinio susisiekimo punktais: Caracas — Panama — Mexico City — Los Angeles — Chicago — New York — Toronto — New York — Miami — Puerto Rico — Caracas. Visi žinome, kad orinis susisiekimas vis dėlto šiandien

Vyras Caracas aerodrome išlydi žmonas į tolimą kelią. Iš k. d.: Z. Domeika, Bronė Domeikienė, Irena Staškevičienė, Staškevičius.

yra dar labai brangus, todėl nedvejodami turime sutikti, kad tokiai kelionei išleisti žmonas gali tik vyrai, tvirtai stovį ekonominiškai. Taip ir yra: Br. Domeikienės vyras, buv. jūrų kapitonas Zigmas Domeika yra Caracas mieste neseniai įkurtos Sears Roebuck and Co. centrinių sandėlių direktorium, o I. Staškevičienės vyras Staškevičius — vertėsi privačia bugaiterio praktika, tvarkydamas įvairių įmonių piniginių atsiskaitymą. Taigi — kiek lietuvių "dypukų" tokiose ar panašiose pareigose yra čia Amerikoje ir kiek (iš tų trijų dešėčių tūkstančių) galėtų atrasti vyrų, kurie savo žmonas galėtų leisti tokiai prabangiai kelio-

nei? Venezueloje kaip matome yra, ir procentualiai — daug.

Viešnios į Los Angeles atskrido iš Mexico City. Čia sustojo prieteliaus Adakrio Petrausko šeimoje, kuri viešniomis ne tik rūpinosi, bet jas ir globojo — net iki Las Vegas limitai... Viešnios aplankė pažįstamus, kurie prieš mėtus ar daugiau laiko iš Venezuelos čia persikėlė, susitiko daug prietelių iš Lietuvos laikų, padarė daug naujų pažinčių.

Praeitą sekmadienį, kupinos geriausių išpuodžių apie Kaliforniją, aerodrome su asaromis išlydėtos didelio būrio prietelių — išskrido į Chicago. Ten paviešėjusios apie savaitę laiko — skris į New Yorką, kur taip pat pabus apie savaitę. Paskui toliau.

Vis dėlto, ne viską nulemia ekonominė pusė. Viešnios, kad ir be rūpesčio dėl pinigų, labai gėrėjos Amerikos lietuvių gyvenimu, kuriuo mieliai norėtų pasidalinti, gyventi lietuviškesnėje aplinkoje, kurios trūksta ten. Nebusime per daug nustebinti, jei kada nors išgirsime, kad vienas ar kitas net labai gerai ekonominiškai susitvarkiusių Venezuelos lietuvių, ko-

Dramos sambūrio išvyka į kalnus

Los Angeles, Calif. — Vietos lietuvių dramos sambūris šių metų gegužės 7 d. po gana gerai pasisekusio spektaklio "Naujieji Žmonės," turėjo išvyką į Lake Arrowhead kalnus. Tai buvo, tarytum, pabaigtųjų šventė, kur 8,000 pėdų aukštumoje pušu ir ežerų aplinkoje, susitarta neapleisti lietuviško teatro ir tęsti pradėtą darbą toliau.

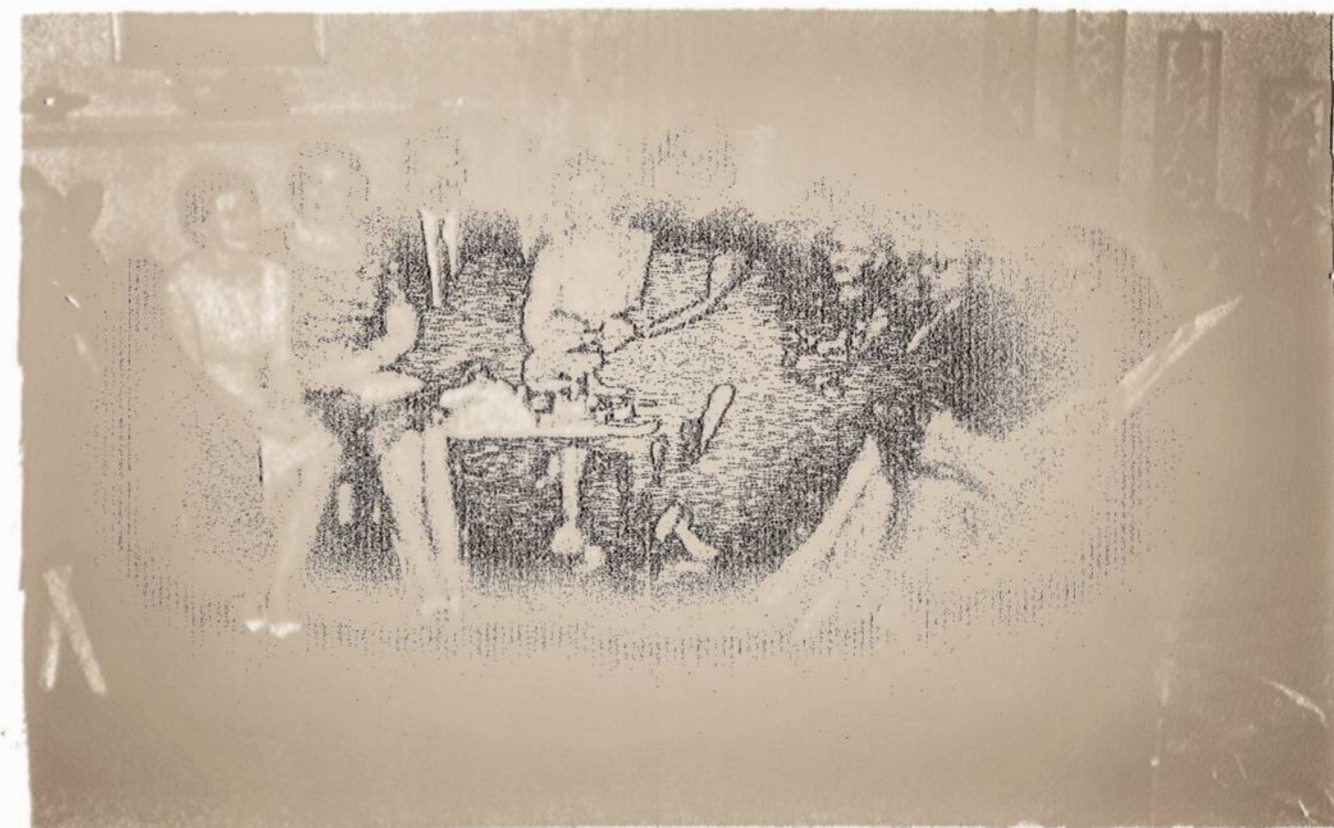
Prie gražiai paruošto stalo, buvo tartas žodis pirm. V. Gylio. Jis dėkojo rež. J. Kaributui, visiems aktoriams ir Dovydaičiams, kurie vertindami lietuviškąjį teatrą, yra skyrę labai daug jam.

Dar atskirai dėkojo Žibutei Balsytei, kuri išgelbėjo padėtį, nes susirgus vaidintojai, ją pavadavo. Po kalbų buvo prieita

prie linksmosios dalies bei šokių. Vėliau patys vaidintojai atliko programą, kuri buvo labai įvairi ir įdomi. Tai buvo lyg ir bandymas, kuris gerai pavyko. Prie malkomis svytinčio židinio išpuodingai skambėjo — "Juratė ir Kastytis," "Čičin-skas ir t. t. Bc.

Pasiuntinybės patarėjas prof. J. Baltrušaitis buvo atskiręs iš Paryžiaus į Romą, kur tarėsi su Lietuvos diplomatos šefu S. Lozoraičiu tolimesnio Lietuvos atstovavimo Paryžiuje reikalais.

B. Gramba, Vieniybės skaitytojas veteranas iš Ambridge, Pa., gegužės 14 d. minėjo savo 79 metų amžiaus sukaktį. Gramba tebedirba apylinkės ligoninėje.

Dešinėje: Viešnios prietelių tarpe Los Angeles, Bakūnų namuose. Iš k. d.: Ch. Lukšis, I. Lašienė, M. Lukšienė, V. Bakūnas, O. Bakūnienė, B. Domeikienė, Staškevičienė, B. Ralla, D. Rallienė, A. Petrauskas, L. Lašas.

L. Briedžio nuotrauka

reikia laikyti Domeikus ir Staškevičius, pakels sparnus į lietuviškąją Ameriką. Kaip čia — taip ir ten, gyvenimas turi ir plusių ir minusų. Nemažai Venezuelos lietuvių, ten stipriai stovėjusių ekonominiškai, į Ameriką jau persikėlė, nemažai persikelti rengiasi. Kai kurie, čia persikėlusieji, norėtų grįžti Venezuelon, kiti — be didesnės "rezistencijos" sutinka su sąlygomis kokios čia yra.

Kleofas Jurgellionis, poetas, iki šiol gyvenęs Chicagoje, išvyko su žmona Henrieta į Kaliforniją, kur žada pastoviai apsigyventi.

Alg. Brazdžionis, mėnesį laiko viešėjęs pas seserį ir pulkininką Grinius Washingtonė, išvyko atgal į Londoną.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vpkieraitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

CELEBRATING OUR
100th ANNIVERSARY
Latest dividends declared

3 3/4%

Total quarterly dividend on balances maintained for two or more years (3 1/2% regular plus 1/4% special)

3 1/2%

Regular quarterly dividend FROM DAY OF DEPOSIT COMPOUNDED QUARTERLY
Open an account at either office. Come in -- write -- or telephone.

EASTERN PARKWAY OFFICE:
539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Mon. to Fri. 9 A. M. - 3 P. M.
Monday evenings 5 P. M. to 8 P. M.
PResident 3-7000

BROADWAY OFFICE:
135 Broadway at Bedford Ave.
Tues. to Fri. 9 A. M. - 3 P. M.
Monday 9 A. M. - 7 P. M.
STagg 2-6676

Brooklyn, New York

THE *Kings County*
SAVINGS BANK

1860-----1960

Century of Service to Savers

Member Federal Deposit Insurance Corporation

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Vienybė, 1960 m. gegužės 20 d.

Rausvinama Bendruomenė?

KREIVĖNAS SIŪLO BENDRUOMENEI ORGANIZUOTI "KULTŪRAVIMĄ" SU BOLŠEVIKAIS. RŪKSTELĖ BŪKŠTAUJA, KAD KARO ATVEJU VISI LIETUVIAI BŪSIĄ INTERNUOTI KAIP SOVIETŲ PENKTOJI KOLONA. O ČIKAGIEČIAI STEBISI BENDRUOMENĖS VADŲ NEREAGAVIMU. NESKANŪS EKSNIO IŠPAŽINTIES ATGARSIAI AMERIKOJE. STEIGIAMĄ SEIMĄ MAŽAI KAS MINĖJO, TEISINDAMIESI ORATORIŲ NEPATRAUKLUMU. ALTA PASIRYŽO IŠLEISTI PROPAGANDINĮ LEIDINĮ APIE LIETUVĄ.

Kaip VIENYBĖS skaitytojai jau žino, barzdukinės bendruomenės žymus "kultūrininkas" J. Kreivėnas talkininkavo komunistiniams VILNIES dienraščiui ruošiant sovietinių knygų parodėlę. Tas įdomus faktas iki šiol buvo kitų dvejų čikagiškių lietuvių dienraščių nutylėtas, kritiškai balsai pasigirdo tik per MARGUČIO radiją. Kreivėnas dėl to prašėsi leidžiamas pasiaiskinti ir buvo sutarta, kad jis tuo reikalu gegužės 12 d. diskutuos su dr. S. Biežiu bei jėzuitu J. Kubiliūm.

Vėliau Kreivėnas nuo diskusijų atsisakė, pasiūlydamas raštu atsakyti į jam pateiktus klausimus. Tuo pasinaudodamas diskusijose atsisakė dalyvauti ir tėvas Kubiliū, kurio vieton buvo pakviestas dail. A. Rūkstelė. Į MARGUČIO komentatoriaus ir diskusijų vedėjo dr. B. Dirmeikio klausimus J. Kreivėnas paaiškino, kad "lietuviybės išlaikymą svetimuose kraštuose darosi vis labiau beviltiškas, tai ir reikia dairytis stiprybės šaltinio." Nepaisant visų politinio pobūdžio skirtumų: "Kultūrinėje srityje kai kurių galimybių bendrauti yra, o iš to bendravimo yra vilčių turėti naudos lietuvių ir mūsų ir bolševikų pusėje." Bendradarbiavimas praktiškai jau dabar vyksta, nes radijo stotys naudojami Lietuvoje išleistomis plokštelėmis, skaitomos ir perspausdinamos Lietuvoje išleistos knygos, laikraščių straipsniai. "Nereikia manyti, kad ir Amerikos raudonieji tik niekšai, —

išvedžiojo Kreivėnas — iš tikrųjų ir jie myli Lietuvą. Daug kam ir iš mūsų reiktų Lietuvą mylėti labiau už savo partijos programą."

Pagaliau į paskutinį dr. B. Dirmeikio klausimą: kas turėtų nustatyti kultūrinio bendradarbiavimo su Lietuva ribas, formą ir turinį? — "bendruomenininkas" Kreivėnas paaiškino:

"Bendrieji kultūriniai reikalai ir problemos pas mus paprastai suverčiamos bendruomenei. Tai ir bendradarbiavimo reikalu iniciatyvos turėtų imtis Bendruomenė. Aš pats dėju pastangų, kad čia sprendimus duotų Kultūros Fondo taryba, nes čia, kiek man žinoma, ir parenkami asmenys su geriausiomis kvalifikacijomis kultūrinėje srityje daryti sprendimus."

Dėl tų Kreivėno išvedžiojimų ir pasiūlymų savo pasipiktinimą paskubėjo pareikšti ir dr. S. Biežis ir A. Rūkstelė. Pirmasis juos pavadino tolygiais Lietuvos išdavimui, o antrasis išpėjo, kad Kreivėno idėjų įgyvendinimas galėtų karo atveju privesti prie visų lietuvių internavimo, kaip 2 pasaulinio karo metu buvo internuoti visi Amerikoje gyvenę japonai! Dr. S. Biežis pageidavo, kad tuo reikalu plačiau pasisakytų mūsų spauda.

Tų pareiškimų klausytojų tarpe teko nugirsti pažiūrą, kad Kreivėno pasiūlymai esą ne kas kitas, kaip noras atgaivinti jau Lietuvoje veikusią liūdnos atminties sovietų tautų kultūrai

E. Šulaičio nuotrauka

Vaizdas iš Povilo Tautvaišo - Illinois ir Chicago's šachmatų meisterio pagerbimo vakarienės Chicago's Jaunimo centre gegužės 8 d. Iš k.: Grumbacher, M. Šimkus, kun. J. Kubiliū, S. J., A. Zujus, P. Tautvaišas, konsulas dr. P. Daužvardis.

pažinti draugiją, kurią sovietai vykusiai išnaudojo savo politiniams tikslams. Jei tokią rolę Kreivėnas nori pavesti visai bendruomenei arba atseit ją su-rausvinti, dėl to turėtų aiškiai pasisakyti bendruomenės vadai. Pagaliau bolševikų įtakai lietuvių tarpe skleisti nesą reikalo steigti naujų institucijų, nes čia jau yra pakankamai aiškiai komunistinių lietuvių institucijų ir organizacijų, jau užregistruotų atitinkamose Washingtono įstaigose. Kelia į tas organizacijas ir institucijas Kreivėnas labai gerai žinąs...

Chicagoje eina gandai, kad prel. Albavičius, 2-sios dainų šventės komiteto pirmininkas, graso pasitraukti iš tų pareigų, jei Kreivėnas ir toliau liktų tame komitete, o DRAUGO "politrukas" įsakęs Kreivėno pa-

vardes savo laikraštyje neminėti...

Čikagičiai kraipo galvas ir dėl vilniškėje TIESOJE pasirodžiusios buv. rezistencijos veikėjo J. Deksnio "išpažinties," perspausdintos čikagiškėje VILNYJE, atgarsio šiame krašte. Tuo tarpu kaip katalikų veikėjas dr. A. Damušis toje pačioje VILNYJE teigia, kad J. Deksnys

"Mane asmeniškai labai sunkiai buvo iškundęs naciams tardytojams ir pateikęs labai daug mane apkaltinančios medžiagos, kai daug ką galėjo bent nutylėti. Turbut, jo nuopelnas, kad nacių Gestapo buvau įrašytas į kelių mirtininkų (Nukelta į 11 psl.)

VIRSUJE: Cicero liet. kolonijos jaunimas vaidina vaizdelį apie motiną šv. Antano parap. salėje. Programa įvyko geg. 7 d. E. Šulaičio nuotrauka

Sportas Chicagoje

28 Chicago's liet. sportininkai dalyvavo New Yorko žaidynėse. Neris sporto klubas čia turėjo 19 atstovų — vyrų krepšinio, mergaičių tinklinio ir moterų tinklinio komandas. ASK Lituanica buvo nuvežusi vyrų krepšinio penketuką. Geriausių pasekmių pelnė Neris mergaitės tinklininkės, kurios iškovojo II vietą. Sportininkams ši kelionė atsiėjo artai 2,000 dolerių, kurių dalį padengė klubai ar buvo gauta aukomis.

Zigmas Žiupsnys ir Edvardas Šulaitis, LSK Neris valdybos nariai, buvo nuvykę į X S. Amerikos liet. sporto žaidynes New Yorke.

Lituanicos futbolininkai pelnė pirmąją tašką "National Soccer" lygos pirmenybių "major" divizijoje. Jie sužaidė 2:2 su Slovaks komanda. Dabar jie turi 4 pralaimėjimus ir 1 lygiąsias. Gegužės mėn. 7 d. Lituanica laimėjo Peel Cup I rato rungtynes, įveikdama ukrainiečių Wings komandą 5:1.

Liet. Sporto Klubas Neris gegužės mėn. 8 d. buvo surengęs savo nario — Chicago's ir Illinois šachmatų meisterio Povilo Tautvaišos pagerbimo vakarienę.

KLAUSKITE PATYS SAVES

Į žemiau pateiktus klausimus jums atsakys firma, kuriai rūpi geras patarnavimas prieš jums siunčiant

DOVANŲ PAKETUS Į U.S.S.R.

1. Ar firma yra patikima?
2. Ar yra tai įrodžiusi?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja, išsiunčia ir paruošia visus reikiamus dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias įpakavimui dėžes?
5. Ar ištikro ši firma dirba daugiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji yra oficialiai patvirtinta?

Atsakymas bus TAIP į visus aukščiau pateiktus klausimus, jeigu jūs savo dovanų paketus siųsite per bet kurį iš skyrių:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

263 Market St. Newark 2, N. J. MARKet 3-1968	716 Walnut St. Philadelphia 6, Pa. WALnut 5-3455	1991 Broadway New York 23, N. Y. LYceum 5-0900
390 W. Broadway S. Boston 27, Mass. ANDrew 8-8734	4102 Archer Ave. Chicago 32, Ill. FRontier 6-6399	6446 Michigan Ave. Detroit 10, Mich. TASHmoo 5-7560
346 Third Ave. Pittsburgh 22, Pa. GRant 1-3712	1313 Addison Rd. Superio. Ave. & 71 St. Cleveland 3, Ohio UTah 1-0807	633 Hudson Ave. Rochester 21, N. Y. BAker 5-5923
851 Hollins St. Baltimore 1, Md. MUIberry 5-5737	SIŪSKITE JŪSŲ PAKETUS TUOJAU MUMS MES JUOS IŠSIŪSIME GREIČIAU!	

"JOIN THE FIGHT AGAINST BOSS RULE"

VOTE FOR DEMOCRATIC CANDIDATES

14th ASSEMBLY DISTRICT

JOSEPH J. ORLANDO — For Leader
STELLA B. KASTAVA — For Co-Leader
EDWARD V. GRONET — For Senator
JAMES J. AMELIA — For Assemblyman

KENNEDY DELEGATES TO THE NATIONAL CONVENTION

HYMAN L. SCHIFFER } Delegates
GEORGE E. SCANLON }
JOHN KOWALSKI } Alternate Delegates
ROMAN MIZGALSKI }

Champions of Labor * Lower Taxes * Honest and Decent Representatives
One For All And All For

SEN. JOHN F. KENNEDY FOR PRESIDENT

PRIMARY DAY — TUESDAY, JUNE 7th, 1960

POLLS OPEN FROM 3 TO 10 P.M.

VIENYBĖ
Lithuanian Weekly Established in 1886
Juozas Tyliava, Editor and Publisher
192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.
Telephone: APplegate 7-7257
Vytautas Meškauskas, Associate Editor
2625 S. Harvey, Berwyn, Illinois
Entered as Second Class Matter October 23, 1907
at the Post Office of Brooklyn, New York
Subscription rate: \$7.00 for one year.
Advertising rates on application

Išvietintoji kultūra

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Doleris - inteligentijos idealas

SKUNDAI DEL MŪSŲ KULTŪRINIO "NUOSMUKIO" NE NAUJIENA. PANAŠIŲ AIMAŲ PILNA IR NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDA. 1926 METAIS BUVO SKUNDŽIAMASI DEL NAUJOS INTELIGENTIJOS TUŠTUMO. O 1936 METAIS KONSTATUOJAMAS ORGANIZACIJŲ NESUGEĖJIMU SUKULTŪRINTI MASES! ŠIOS ABI PRIEŽASTYS SĄLYGOJA IR IŠEIVIJOS KULTURINĮ GYVENIMĄ.

1926 metais Šiauliuose vykstančios žemės ūkio parodos proga buvo suruosta ir dailės paroda, kurioje šalia Rusijoje išgarsėjusio dail. J. Mackevičiaus dalyvavo dar ir A. Žmuidzinavičius, A. Varnas, K. Šimonis, J. Zikaras, G. Bagdonavičius, Z. Romerienė, J. Pautienius ir Z. Petravičius. Ta proga ten pat leidžiamas KULTŪROS žurnalas paskelbė tokius samprotavimus:

"Meno klausimais pas mus dar labai ir labai mažas nuostimis tesidomi. Didesnioji visuomenės dalis tebegyvena kultūrinio persilaužimo stadijoje. Sodžius dar nedaug tepažengė nuo maldaknygių, dėdės Jakavičiaus "literatūros" ir politinių laikraščių smulkintamos "kultūros." Kaime švietėjai turės išsiuostę pasidaruoti, kad rimtesniems kultūros klausimams liaudį priręgtų. Intelligentai?! ...nesupėję išsirutuliuoti iš lietuviškos gimtos kultūros, ir senųjų idealų, per greitai pasidavę svetimųjų dievų įtakai ir naujovės, kai katė pūslę, vaiko! Žvilgterėjus į mūsų literatūros ir meno žurnalų atsiradimą bei jų tragišką galą, ir išstebėjus, kaip lankomos meno parodos ir kitokios dvasinės pramogos, labai ir labai nelinksmos mintys ima kvartinti galvą. Jei literatūros, meno žurnalo visoje Lietuvoje neišvengia nė tikstantis egz. ir jei net Kaune, kame yra kelios dešimtys tikstančių inteligentų, meno parodas aplanko vos koks tikstantis žmonių, tai iš tikrųjų vaizdas ne per daug džiuginas! Doleris, litas, džimi, fokstrotas, java, smokingas, klubai - restoranai, plius traukimas biznio ir karjeros bei garbės, štai nūdienės inteligentijos idealai! Štai tie nuodai, kurie be atvangos drumsčia mūsų šviesuolių pakaušius. Bergždžios pastangos būtų bandyti klystantis avelės sugrąžinti į gerą kelią. Joms lemta žūti, nes neturėdamos moralinio, kilniais idealais pagrįsto, gyvenimo kelio, nesupėję susiorientuoti mūsų laikų klinkuose chaotinguose įvykiuose ir atsipirti iš visur užplūstančioms pagundoms."

Taip rašė KULTŪRA 1926 m. 9 Nr. 1 Bet ar neatrodo, kad daugelis tų minčių ir skundų dar yra aktualios ir šiandien? Dolerio ir šiandien juk dar niekas nevertė nuo sosto! Tiesa, litas, java ir fokstrotas jau nebėra aktualūs, tačiau jų vietas pakeitė kiti materialinės gerovės ir pramogų simboliai, pvz., cha-

Tų pat metų gale Lietuva pasuko autoritarinio režimo keliu, kuris, teoriškai svarstant, rasi ir galėjo

Kitame numeryje: Naujas stabdis - vienuolynai!

paspartinti kultūrinio gyvenimo eigą. Tačiau praktiškai tos viltys nepasiteisino. Kultūra sunku "paforsuoti." Kiekvienu atveju po dešimties metų kitas (ir kitos krypties) kultūros žurnalas NAUJOJI ROMUVA štai ką konstatavo:

"Mūsų dienų kurjoziškumas. Nusiskundžiame per daug turį organizacijų, o masės tebesitiria palaidomis savo jėgomis. Gyvenamas organizacijų perteklius, bet organizuotų maža. Vienų jėgos blaškomos dėl visuomeninio darbo gausumo, kitų neišjudinamos šiam darbui. Tai ir yra viena iš skaudžiausių mūsų organizacinio gyvenimo pusių. Per maža į organizacinį darbą tėra ištraukusios masės. Visur draugijose mažišoki tie patys žmonės, tai parodo, kad ir tų pačių organizacijų kiekis išvairumas tėra tik tariamas. Jos skirstosi gal savo vardais ir užsimonais tikslais, bet ne savo darbais."

Taip 1936 m. 46 Nr. rašė Naujoji Romuva. Ir ar tie žodžiai netinka nūdieniam išėivijos gyvenimui? Kiek čia buvo pristeigta organizacijų vis tam kultūriniam gyvenimui pagyvinti? Kiek gražių pavadinimų: istorikų draugija, scenos darbuotojų sąjunga, Kultūros Fondas, rašytojų draugija, žurnalistų sąjunga (ar tik vienas jos palaikys skyrius) ir pagaliau visų organizacijų karūna - bendruomenė! O kas nuveikta? Tiek, kiek gali nuveikti ir vienas sumanią tvarkomos savitratę! Ir tose organizacijose dažnai, kaip Lietuvoje, mažišoki tie patys žmonės. Jei Chicagoje kur linksnuojamas žodis kultūra, žiūrėk rasi Kreivėną, Gintėrį ir dar keletą pažįstamų ir vis tų pačių pavardžių. Visos tos organizacijos turi tą neigiamą pusę, kad duoda progos istorikų, rašytojų, žurnalistų, solistų, muzikų, profesorių, daktarų ir kitokiais vardais dangstyti tokiems, kurtų asmenybė viena pati neturi jokio svario.

Visa tai ir sudaro tokią atmosferą, kuri netinka rimtam bent kokios rūšies kultūriniam darbui, nėra, anot, dail. Valeškos "meninio klimato."

Esama padėtis prieš porą metų išaukė "nuosmūkiu manifestą." Signatarų pagrindą sudarė pereitos savaitės VIENYBĖJE minėti Kauno Meno Mokyklos J. Vienožinskio mokiniai. Nelaimė jie į talką pasikvietė tokius, kurie tokio manifesto neturėjo teisės pasirašyti. Ir iš viso ar, kaip rodo Nepriklausomos Lietuvos spaudos pavyzdžiai, galima kalbėti apie nuosmūki. Nuo ko gi nusmukome? Nuo 1926 metų lygio? Nuo 1936 metų lygio? Ir Lietuvoje būdavo panašių dalykų, nes kultūros per dieną neužauginsi. Ji reikalauja ilgo ir kropštaus darbo.

DABAR (Atkelta iš 1 psl.)

Tuo pačiu laiku, kai Vienybė skelbė, kad "skirtumas tarp rusų ir vokiečių kalėjimų yra tik toks, kad antrasis be utėlių," tai Stasys Žakevičius, dabartinis Žymantas, Vilniuje taip kalbėjo:

"...Mūsų brangus kraštas tėvynė Lietuva, sostinė Vilnius vėl laisvi, nenugalimos vokiečių armijos ir jos vado Adolfo Hitlerio dėka."

Nenuostabu, kad dabar, toje pačioje Vienybėje, Žymantui buvo patarta "nesiutėlinėti" tuose pašvinkusiuose praeities marškinuose. Bet kur tau! Žymantui staiga pasidarė taip "aišku," kad jis Vienybėje pasiūlė pauostyti neseniai pasakytos Paleckio kalbos žodžius:

"Mūsų tauta buvo ne tik išgelbėta, bet jai atidarytas kelias į šviesų gyvenimą... didžiosios rusų tautos kraujo... dėka."

Įdomu. Žymanto ir Paleckio kalbų sakiniai prasideda ir baigiasi tais pačiais žodžiais...

Tikrai "daugiau aiškinti ir nebereikia..."

Valkšto, kaip žmogus, kalba, kaip gyvulys...

PRŪDAS

BR. KALVAITIS

Vasaros vidudienį, kai saulės glamonėjama žemė godžiasi kaitroje, o išblaškyti vėjai ganosi erdvėse, raibstančio oro sidabrinų bangų rezziniais pasipuošusioje visatoje, išviešpatauja tyla. Sustingsta gyvenimu besidžiaugianti gyvybė.

Tokiu metu, žaliuoju aksomu atauostoje ir milijonais žiedų pasipuošusioje plevoje, šalia sodybos, ajarais apsiujuosęs, išsisi Prūdas...

Veldrodžiu virtęs jo paviršius sugėrė melynų erdves, - sujungė dangų su žeme. Virė Prūdo sukabintos žilvičių kasos nusivijo šešėlius į viliojančias gelmes...

Tokioje aplinkoje išsisi Prūdas. Suvargęs ir susenęs jis atrodo. Jo krantai ančiū iškudenti; nuplūkusios ajarų šaknys brenė vis gilyn į dumblių, tarsį mėgindamos paslėpti apnuogintas dalis; išlindęs mieto galas mena čia liepto būta; permirkęs lovyv kniūbsčias po žoles gužinėja; senų bačkų palaidos lentos, suskilus kultūvė... Tirštai pažaliavęs vanduo pūps ant mėnulio masto lapo, pakloto paviršium, pačios nedrįsdamos pprasizioti. Neseniai skambėję jų garsai: "Kūmal!" - "Ka?" - staiga nutrūko. Nežiūrint didelio noro pradėtas kalbas baigti ir toje žavioje ramybėje tikrai išsinektėti, ištrigo garsas sugautas tos bendros tylos visatoje. Žlogai nustojo griežti, bitės, musės ir visokie bimbalai paliovė ore dūke. Bužungalviai, - ir tie iškišę nosies vandens plutoje darniai su visais Prūdo buities reiškejais, užmiršę laiką ir save, misingai stebi ir tyliai, tyliai klausos, tarsį mėgindami nugirsti tas galias mintis, į kurias nugrimzdo jų globėjas - Prūdas.

Susimastęs šiandieną Prūdas. Mintimis nuklydo jis į tuos laikus, kai jaunas buvo - svarbus sodybos jis narys. Kai laisvoje vandenuse karosai nardė; kai linksmi vaikai krantais krykštavo, žaidė, meškerojo; kai mergaitės aštuoniolėčius ant liepto klojo ir kultūvėmis skalbė, o jų dainą pasigavęs šelmis aidas nešė vis tolyn ir šimtus syk kartojo; kai būriai žasų bei ančių mažučius vedini į jį skubėjo ir, kai nespėję

išibristi po pirmą gurkėnį gėrė iškeldami snapus aukštyn į dangų, ar kai vėl, po to kužent jam šonus leidos; kai vakarop sugrįžus kalmenė ratus apstojus, tarsį vakaro maldai galvas lenkė siekdami tiek vėsu vandėnėli; ar kai mėnesienoj rasotais krantais ilgį šešėliai arti viens kito slinko. Ir daug, o! daug gražių minčių bei atminimų per Prūdo galvą slinko. Vaizdai viens kitą vijo ir vis tolyn, tolyn laimingam praectin...

Staiga Prūdui mintis į galvą šovė! O tai juk buvo neseniai. Ir kur gi visa tai dabar? Kur paukščiai gyvuliai ir žmonės? Juk saulė ta pati. Vešlioji žemė ta pati. Tos pačios plevos ir laukai, - visa gamta tebėra ta pati. Tačiau kur tie, kurie čia gimė, augo, dirbo ir dainavo?... Mintis ta be pallovos Prūda kamavo... Tylos gelmių didieji vartai iš lėto prasivėrė. Iš ten ramus, bet tvirtas balsas į Prūdą taip kalbėjo: "Zinau, broliau, ko tiek susikrįmtai ir ką mastai. Jausmai vienį visų sirdyse plaka netekus tų, kuriems dievų skirtą gyventi vietą prievarta išdraskė. Tai prieš amžinasis kerštas už jų šventas teises būti laisvais savam krašte ir laisvės vaisiais džiaugtis."

Klausi kur tie, kurie čia gimė augo ir darbavos? - Daug jų tremties bei kankinių keliais po svietą išblaškyti, daugiausia gi savam krašte suaugo su išauštais žolių rezziniais pabėrusiais žaliųjų snagių milijonus išdėstyti gražia tvarka per visą jo paviršiu. Žaliosios pustaakės, vergijon įkinkyti, nužmoginti, betelsiai... Ne pirmą kartą jie taip žiauriai sodybas jų naikina. Ne pirmą kart ir jiems kovoti dėl laisvės lemta. Kovos galia tik viena buvo ir tebėra - tikros širdies vienybė, kraujo auka ir darbas, darbas, darbas. Todėl sakau, būk tikras, mano broli. Atels diena, teisybė žengs į žemę. Sugrįš visi kurie tik savą kraštą tiki. Sutraukys pančius vergijos kankiniai. Sugrįš ir vėl laisvės dainų aidai, o tu būsi kaip buvęs gražios sodybos Prūdas...

Nutilo balsas. Saulė pasuko vakarop. Sugrįžo vėjai iš ganyklų. Susėneko ajarai, mėgindami pastoti kelią vėjui. Pilka tikrovė sava vaga nuėjo...

S. Boston, Mass.

Iš viešbučio KLM autobusas mus nuvezė į aerodromą. Beje, tas dvi dienas Amsterdamo mes buvome KLM svečiai. Atlikę pasų ir muitinės patikrinimus, sulipome į naujintėlį KLM lėktuvą, kuris, padaręs ratą viršum aerodromo, pasuko Kopenhagos kryptimi. Olandija atrodė lyg stalas, uždengtas marga staltiese. Visas kraštas išvogotas kanalais.

Nė nepajutome, kaip atsidūrėme viršum Šiaurės jūros. Netrukus skridome viršum Danijos, Švedijos, Baltijos jūros ir Latvijos... Skridome maždaug 300 mylių greičiu ir apie 20,000 pėdų aukštumoje. Jau Švedijoje pradėjo baltuoti sniegas ir upės bei ežerai buvo po ledu. Baltijos jūra Švedijos ir Latvijos pakraščiais taip pat buvo užšalusi. Visur balta, tik miškai juodojo...

Apie priešpiečius netikėtai sužinojau, kad šiuo pačiu lėktuvu skrenda lietuviai iš Chicagos, Walter Rask, Wide World Tourist, Inc. savininkas, kuris, be kita ko, organizuoja medžiokles Pietų Amerikoje. Dabar jis, su savo kompanionu W. Langford, skrenda į Maskvą, o iš ten į Vilnių. Mes tarėmes vykti kartu, bet tai jau nuo Maskvos priklausė.

Taip besikalbant ir begeriant, lėktuvas pasiekė Maskvos aerodromą, kuris, turį pasakyti, mažai kuo skyrėsi nuo kitų aerodromų, tik gal mažiau šviesų, negu tokiam New Yorke. Jau buvo tamsu, kai lėktuvas sustojo ir keleiviams išlipti atsirado laiptai.

Mes skrendame į Maskvą

Antanas Varnas

Bet pirmiausia įlipo du uniformuoti rusai. Kūningi ir labai nemaloniais žvilgsniais. Išmeigs akis ir, rodos, nori atspėti tavo mintis. Nemalonūs išpūdis. Prisiminiau olandų muitininkus ir stebėjau skirtumu. Dar skrendant, reikėjo užpildyti klausimų lakštus. Reikėjo įrašyti, kiek vežiesi pinigų ir t.t. Dabar mutinėje reikėjo grąžinti tuos lakštus. Daiktų niekas nežūrėjo. Net pinigų nereikėjo rodyti. Apleidus muitinę, Inturisto atstovas suskirstė mus į automobilius. Viešbučio pasirinkti negali — kur paskyrė, ten ir veža. Mes patekome į Ukrainos viešbutį, netoli Kijevo geležinkelio stoties. Iki viešbučio reikėjo važiuoti apie 45 minutes. Viešbutyje reikėjo registruoti ir atiduoti pasus bei lėktuvų bilietus. Tada gavome kambarius.

Pasirodo, čia mūsų buvo tik penki. Kur buvo nuvežtas mano tautietis iš Chicagos, taip ir nepavyko sužinoti. Aš gavau nebologą kambarį. Šis viešbutis buvo neseniai pastatytas, bet drabužiams pasikabinti spintos sienoje, kaip Amerikoje, nėra. Tam tikslui čia buvo pastatytas atskiras baldas, kaip tai būdavo prieš pirmąjį pasaulinį karą. Beje, skutantis elektriniu skustuviu, reikėjo skustis "iš atminties," nes "šepelis"

buvo viename gale kambario, o veidrodis kitame. Šiaip, kambariai svarūs ir, svarbiausia, juose negirdėti jokio triukšmo.

Apsitvarkęs, leidžiuosi į restoraną ir įieškau savo draugų. Nematyti. Restoranas yra T pavidalo. Aikštelė šokiams ir scena orkestrui. Stalai baltai uždengti, svarūs. Padavėjai su smokiniais, bet, deja, nepaprastai suteptais, kas sudaro nemalonų išpūdį. Pagaliau atsirado ir mano draugai. Susėdome ir užsakėme vakarienę. Padavėjas kalbėjo su ryškiu akcentu. Pasirodė, būta totoriaus. Bet čia paaiškėjo ir kitas dalykas. Mes neturėjome kuponų, kuriuos reikėjo gauti iš Inturisto. Mat, mes atvykome į viešbutį po įstaigos uždarymo, todėl nespėjome užsiregistruoti ir išgauti kuponų. Padavėjas nuvedė mus pas vyresnį, o šis — pas patį restorano direktorių. Pagaliau, po ilgų kalbų, direktorius mums leido vakarientauti, su sąlyga, kad kitą dieną atsiskaitytume su padavėju.

Maskvoje, kaip ir Amsterdamo, restoranų uždarymo laikas — pirma valanda ryto. Todėl ir Maskvoje mes sėdėdavome restorane, kol užgesindavo žiburius. Taip besėdėdami, išgerdavome po vieną kitą stikluoką, pasikalbė-

davome su žmonėmis ir tuo būdu turėjome progos stebėti bei studijuoti maskviečius. Mat, išgėrus žmogui atsiluosuoja liežuvis... Restorane buvo pilna žmonių, kurių apie 20% kitataučių — vokiečių, amerikiečių, prancūzų, ispanų, olandų ir kitų. Maskviečiai griežtai skiriasi nuo vakariečių savo drabužiais, ypač kelnėmis, kurios ilgos ir plačios, kaip sijonai. Ir neprosijamos, kaip sijonai. Moterys, kaip ir vyrai, nepasižymi elegantiškumu. Daugumoje, apsilėdusios, storos, nesusiukavusios... O reikia žinoti, kad čia, šiame restorane, renkasi "aukštesnę klasę" — uniformuoti ir kitokie pareigūnai.

Valgių sąrašė keletas šimtų skirtingų pavadinimų. Istisa brošūra. Pavadinimai nesikeičia metais, tik kainos svyruoja ir retkarčiais ranka įrašomos. Valgių pavadinimai rusų, anglų, vokiečių ir net kinų kalbomis. Visko galima gauti, bet reikia laukti, kol maistas atšildomas. Mat, viskas šaldytuvuose. Be to, atėjus į restoraną, tenka laukti kol padavėjas ateina, paskui — kol jis atneša maistą ir sąskaitą. Visur pažymėta, kad vadinami arbatpinigiai įskaityti į bendrą kainą, bet šio buržuazinio papročio ir čia neatsisakoma. Tik duok. Po restorano uždarymo, mes susirinkome kambaryje ir čia atsirado butelis konjako. Prasidėjo išpūdžių dalinimasis, kuris užsitęsė iki ryto.

Kitą savaitę: "DVI DIENOS IR TRYS NAKTYS MASKVOJE."

Clevelando lietuviai

JONAS ANTANAITIS

Rugio grūdo filosofija

Ateitininkų organizacija, atkurta Vokietijoje stovykliniame gyvenime ir suplankus naujųjų ateivių bangoms į JAV, atgaivinta šiame krašte, šiemet mini savo auksinį jubilėjų. Clevelando ateitininkai tą 50 metų sukaktį atitinkamai paminėjo balandžio 30 ir gegužės 1 dienomis. Tai buvo ne tik jų istorinė šventė, bet ir platesnės apimties įvykis lietuvių kolonijoj.

Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje sekmadienio pamokslas buvo specialiai skirtas ateitininkams, nors kaip pamokslininkas jėzuitas kun. Kidikas iš Chicagos sakė, jis būsiąs ir kitiems naudingas. Jubilėjaus rengėjų — Ateities klubo parinktais adresais į minėjimo iškilmes buvo sukvietta platesnioji Clevelando lietuvių visuomenė, o taip pat svečių iš kitur. Reikia pasakyti, kad šventei buvo gerai pasiruošta ir ji punktualiai, pagal numatytą programą pravesta.

Jubilėjaus minėjimo iškilmingas susirinkimas — akademija įvyko lietuvių salėje. Trumpu žodžiu atidarė Ateities klubo pirmininkas inž. Pr. Razgaitis. Po garbės prezidiumo kvietimo (tarp kitų, į jį pakviesta buvę ateitininkų vadai K. Pakštas ir A. Damušis), buvo prisaiginti naujieji ateitininkai: 12 studentų, 16 moksleivių ir 10 jaunučių.

Po to buvo dabartinio Ateitininkų Federacijos vado, vyr. Darbininko red. Simo Sužiedėlio paskaita. Suprantama, kad ji atkreipė daugiausia šio iškilmingo susirinkimo dalyvių dėmesio. Ateitininkų, — kad ga-

vus naujo impulso bei paskatinimo savo organizacijos tolimesnei veiklai, o kviestinių svečių — kad geriau pažinūs ateitininkų kelius išeivijos sąlygose.

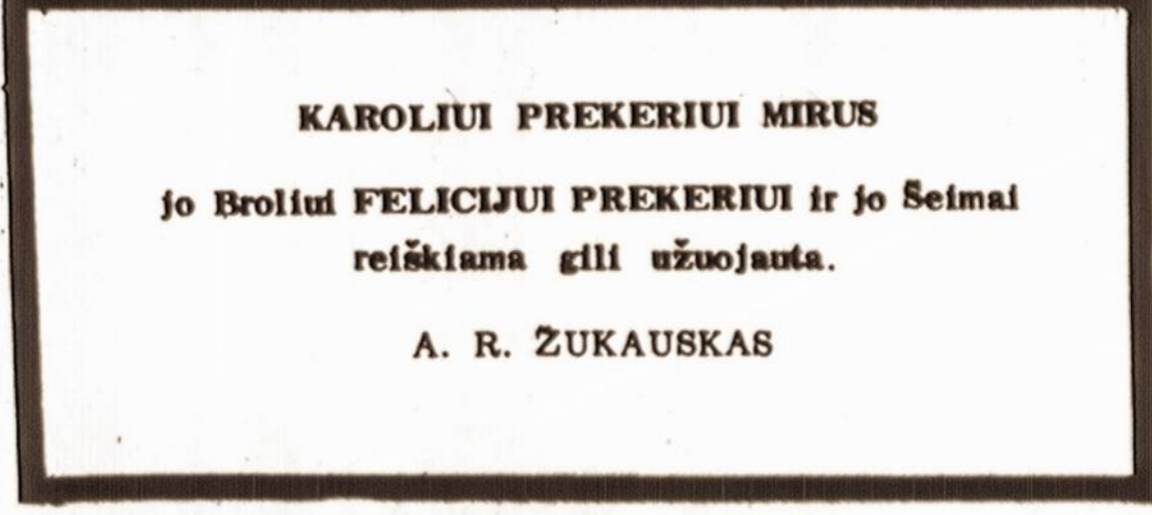
Kalbėtojas visų pirma pradėjo nuo ateitininkų atsiradimo carinės Rusijos universitetuose. Ateitininkų išsisteigimas prieš 50-tį metų tai buvęs protestas prieš anuometinį bedievišką ateizmą, beplintantį Rusijos universitetuose ir šiaip inteligentijoj. Tai buvęs nelengvas uždavinys, nes jo ėmėsi dar Zailias, Lietuvos oru kvėpuojąs jaunimas — studentija, susibūrę į ateitininkų organizaciją, prieš išgalėjusius to meto Rusijos inteligentijoj, net profesūroj, ateistines idėjas. Bet sėkla buvusi gera, ir ji davusi puikų derlių, nors ir nepalankioj dirvoj.

Toliau paskaitininkas ateitininkų veiklos 50 metų istoriją padalinė į tris laikotarpius: 1) anuomeninėj Rusijoj, iki nepriklausomybės atgavimo, 2) Nepriklausomoj Lietuvoj ir 3) išeivijoj. Kiekvieno laikotarpio veiklą atskirai peržvelgė ir palygino. Aišku, ateitininkų žydėjimo laikotarpis buvęs Nepriklausomoje Lietuvoje (nors kun. Kidikas pastebėjo, jei ateitininkų veikloje kada atsirado bakterijoj, tai tik nepriklausomybės laikais). Dabartinis metas ateitininkams kai kuo esąs panašus į prieškarinį Rusijoj. Bet sutemose idėjos visuomet skaisčiau ir šviesiau spindincios. O po sutemų anksčiau ar vėliau ateinanti aušra, taigi, jos sulauksią ir ateitininkai laisvoje Lietuvoje.

Ateitininkai vadovaujasi popiežiaus Pijaus X žūkiu: "Visa atnaujinti Kristuje." Prelegentas pasakė, kad ateitininkai savo gyvenime daugiausia priešų išgyja tik nutoldami nuo šio šūkio ir nusikaldami krikščioniškai artimo meilei. Ateitininkams esą svarbu išlaikyti tarp tautos — tėvynės ir Bažnyčios reikalų tinkamą darną, jungtį. Kaip tą jungtį išlaikyti, kada kam pirmenybę ateitininkai privalo atiduoti, kalbėtojas pavaizdavo rugio grūdo palyginimu. Pasak jo, rugys duoda duoną kasdieninę. Iš jo galima pagaminti spiritą medicinos reikalams. Ateitininkai nekeilią klausimo, kas svarbiau, rugys kaip spiritas medicinos reikalams, o atsižvelgė į reikalą, kada kas svarbiau esą. Bet iš to paties lietuviško rugio galima ir svaigalų pagaminti. O tai, anot Sužiedėlio, būna tada, kai per daug keliamas tautiškumas.

Ši jo kalbos dalis, su tuo žiemkenčio palyginimu, buvo bene pati silpniausia ir neaiškiausia, šiaip jau gerai paruoštoje ir apgalvotoje šiai auditorijai Sužiedėlio paskaitoje.

Esminė tautiškumo išraiška, ypač išeivijos sąlygose, yra tėvų gimtoji kalba, ką ir Sužiedėlis pripažino. Nereikia įrodinėti, kokių pastangų turi parodyti tėvai, mokytojai, kai kurios organizacijos ir visi susipratę lietuviai, kad iškepijus išeivijoj priaugnciam jaunimui gimtosios kalbos meilę bei jos pažinimą. Tas sunkias pastangas gerai žino ir tėvai ateitininkai. Šia linkme tautišku-

mo niekad emigracijoje nebus per daug. Čia lietuviškas, tautinis rugys niekad nepavirs į svaigalus.

O kaip tos pastangos atrodo čia augnciam lietuviškam jaunimui? Be abejo, kai kam jos atrodo tik lietuviško rugio svaigalai... Nes kai kam maloniau pažūrėti televizijos, nueiti į kiną ar šiaip laiką praleisti, negu lankyti lituanistikos mokyklą, geriau pasimokyti lietuvių kalbos, jos nesigėdinti, paskaityti lietuvišką knygą ar laikraštį.

O kur tos tautiškumo ribos, kada jas ateitininkai turi numatyti, anot Sužiedėlio "pagal reikalą," taip ir liko neaiškintose. Vargu tautiškumo ribas, kurių turi ateitininkai prisilaikyti, suprato ir tas gražus jaunimas, tautiniais rūbais pasipuosęs, taip gausiai užpildęs jubilėjaus minėjimo sąlę.

Stebėtojai iš šalies rugio grūdo "filosofija" būtų labiau suprantamesnė, jei taip prelegento būtų pasakyta nepriklausomybės laikais Lietuvoje, kur nors ateitininkų šventėj bažnyčios pogrindžio salėje, kada moksleiviai ateitininkai buvo uždaryti, bet ne čia, išeivijoj. Čia tas trejopos vertės rugio pavyzdys vargiai ar skatins jaunimą lietuvių. Nes kai kam atrodo, kad iš lietuviško rugio greičiau gausis svaigalai, negu kasdieninė duona ar vaistai.

Dabar dėl ribos "pagal reikalą." Besidomintiems lietuviškais reikalais nėra paslaptis,

jog S. Sužiedėlis stipriai yra persiėmęs, kaip ir iš dalies suprantama, savo mokytoju — prof. St. Salkauskį paskelbti lietuvių tautos dvasiniu vadu. Tiesa, pastarojį savo paskaitoj St. Salkauskį jis kiek mažiau citavo, negu seniau mėgdavo. Buvę jaučiama ir kitų autoritetų įtaka, ypač amerikinių (tarp kita ko, citavo ir A. Smetoną). Bet turbūt, neapsiriksiu pasakęs, kad Sužiedėlis yra tvirtai įsitikinęs, jog St. Salkauskis geriausiai yra išsprendęs Bažnyčios ir tautos reikalų derinį.

O štai kitas buvęs S. Salkauskio mokinys, kun. dr. B. Jėzuitų namuose Chicagoje pareiškė, kad vertingame S. Salkauskio filosofiniame palikime esą lietuvių tautinių reikalų įvertinimo trūkumai! Jis kreipęs lietuvių tautos dėmesį į "tarp tautinius vandenį," bet nepakankamai atsižvelgęs į lietuviškus, tautinius interesus. Tame ir esanti visa St. Salkauskio dvasinio palikimo silpnybė. Ji ypač lietuvių tautiniams interesams nuostolinga dabar, kai lietuvių tauta esanti okupanto pavergta tėvynėje, o jos atžalos išblaskytos plačiame pasaulyje...

Ateit, pagal kun. dr. B. (neabejoju, irgi ateitininko) prof. St. Salkauskio sukurtoje ideologijoje tautiškumo riba "pagal reikalą" dar nepasiekta.

LIETUVIAI PAVEIKSLUOSE

VERSUJE: Alena ir daktaras Deveniai, atvykę iš Santa Monica, Cal. porai savaitę į rytus, lankėsi ir Vienybės rezidencijoje.

J. Tysliavos, Jr. nuotraukos

KAIRĖJE: Daina Botyrūtė, viena iš Jadvygos Matulaitienės vadovaujamo Tautinių Šokių Grupės narių, perėitą savaitę dalyvavusių Grupės dešimtmečio šventėje, Švabų salėje, Brooklyne.

VERSUJE: Muzikas Algirdas Kačanauskas, naujasis Elizabetho lietuvių parapijos vargoninkas, neseniai perėmęs pasitraukusio muziko Juozo Žilėvičiaus figametes pareigas. Be to, Kačanauskas vadovauja Ritos radijo chorui.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖJE...

PEREITA SEKMADIENI ŠVABŲ SALĖJE, Brooklyne, įvykusiame J. Matulaitienės vadovaujamos Tautinių Šokių Grupės dešimtmečio šventėje dalyvavo 150 šokėjų. Viršutinėje nuotraukoje - šokėjos salėje ir scenoje, pritariant muziko Strollos orkestrui. Kairėje: šokėjai net kojomis grindų nesiekia... Apačioje: kairėje - publika žavisi Tautinių šokių Grupės šokiais.

J. TYSLIAVOS, JR. NUOTRAUKOS

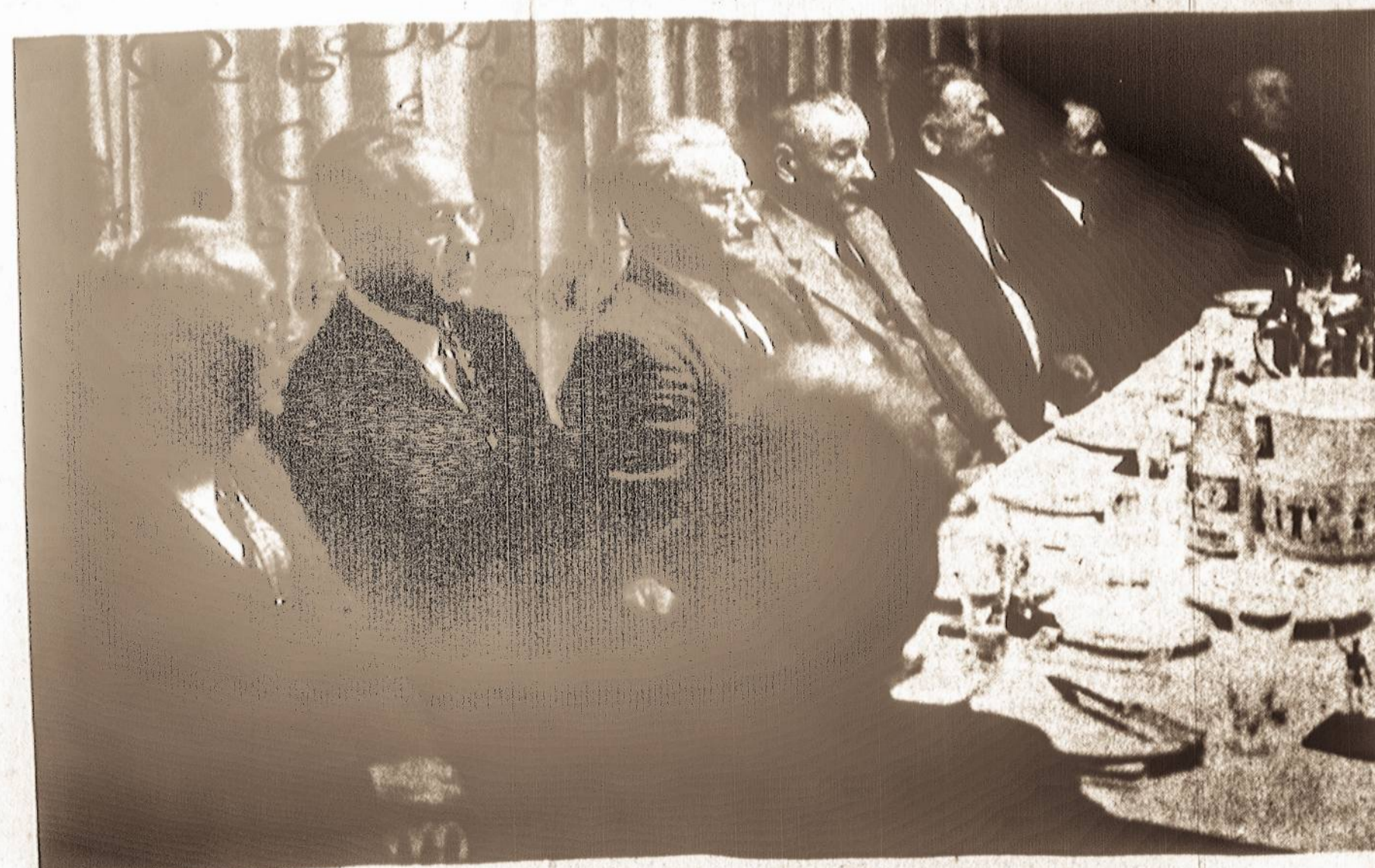
APAČIOJE: (viduryje) Brooklyno Lietuvių Atletų Klubo veteranai, pagėrbti specialiai jiems suruoštoje pramogoje, įvykusioje perėitą šeštadienį klubo salėje. Iš kairės į dešinę: Adv. S. Briedis, (nugara į kamerą), J. Baliūnas, M. Liaukus, F. Venis, J. Petersonas, St. Misiūnas, J. Diržis, A. Mincevičius.

DEŠINĖJE: Poetas Romualdas Kisielius, šiomis dienomis išleidęs pirmąjį savo eilėraščių rinkinį "PIRMOJI SĖJA". Knyga iliustruota dailininkės J. Totilaitės. Kalna pusantro dolerio.

APAČIOJE (dešinėje) Sceną iš neseniai Los Angeles pastatyto Petro Vaičiūno scenos veikalų "Naujieji žmonės". Režisavo J. Kaributas.

DR. J. JANUŠKEVIČIUS

ŠIMTA MEČIO ATSIMINIMAI

Prisimys

Kražių skerdynės tapo tragišku galu kunigaikščiui Kantakuzeniui. Apie Kražių įvyki buvo plačiai skelbiama užsienio spaudoje. Kalbama, kad carienės motina – Danijos karalienė pranešė tai savo dukteriai. Kaip bebūtų, bet caras rado reikalą siųsti kunigaikštį Kantakuzeną į Kražius iširti reikalą. Kantakuzenas nuvyko iš pradžių į Vilniaus Generalgubernatūrą. Pagal rusų įstatymą, lenkams buvo uždrausta išgyti žemės Lietuvoje. Kaip tik tuo laiku vienas lenkas su rusu buvo nupirkę dvarą. Apie tai sužinojo Vilniaus generalgubernatorius. Kai Kantakuzenas aplankė generalgubernatorių, tas patarė jam nevykti į Kražius nes tas įvykis nesąs vertas to didžiojo žygio. Tai tebuvo tik keleto maistininčių darbas. Vietoj to, generalgubernatorius pasiūlė nupirkti jam dvarą. Pakvietęs vieną minėtojo dvaro

pirkėją, generalgubernatorius paklausė, ar pinigai jau sumokėti. Gavęs neigiamą atsakymą ir sužinojęs, kad pirkėjas pinigų dalį turi su savimi, generalgubernatorius liepė tuos pinigus duoti Kantakuzeniui, sakydamas, kad tą dvarą perka pastarasis, o jų pirkimo sutartis panaikinama. Kunigaikščiui buvo caro įsakymu atlikti misiją iširti Kražių įvyki. Bet aplinkiniiais keliais caras jau buvo gavęs žinią apie Kantakuzovo machinaciją. Įžengusiam į kabinetą kunigaikščiui caras neleido nė žodžio išsakyti, bet pasveikinęs jį antausiu, liepė važiuoti ir išikurti išgytame dvare. Netenka stebėtis, kad tokiu caro pasveikinimu kunigaikštis buvo sujauktas ir po to nusisovė. Vilniaus generalgubernatorius Orževskis, kartu su Kauno gubernatorium, buvo perkelti kitur.

Petrapilyje man teko kuri laiką gyventi pas advokatą J. Copovskį, kurį

lankydavo iš Lietuvos kilę dr. St. Kaminskis, generolas A. Babianskis ir advokatas J. Kopiankis. Nors jie buvo jau pagyvenę žmonės, bet mėgo pasilinksminėti. Po geros vakarienės jie užtraukdavo dainą:

"Daugel buvo tokiu dienų, kad ubagai uliavojo
Ir arielką iš čerkelės iki dugno rėvė.
Ar tai biednas, ar bagotas, ar tai rašas, ar kuprotas,
Visi šokinėjo, visi šokinėjo."

Vasaros metu, aplankę kokį užmiesticio sodą ir grįždami apie 3 val. nakties namo, jie pasamdydavo kaimiečio pakinkytą vežimą. Pasiskirstę, vienas sėdėdavo ant arklio, o kiti du tupėdavo vežime.

Mano dėdės sūnus lankė Petrapilyje Šv. Stanislovo mokyklą. Kartą mokyklos vedėjas pamatė jį verkiant. Paklaustas, kodėl jis verkiąs, vaikas atsakė: "Mane draugas pavadino mane latys (latviu)."

Gi rusas, norėdamas ką nors išskaudinti, apšaukdavo jį jėzuitu. Kartą išgirdęs tokį "šmeižimo" žodį, vienas rusas apskundė šmeižėją teisme. Teisėjas patarė skundėjui parašyti kaltinamajam padėkos laišką, kad jis skundėją išaukštino, o kaltinamajam patarė pasi-

tikrinti enciklopedijoje, ką tas žodis "jėzuitas" reiškia.

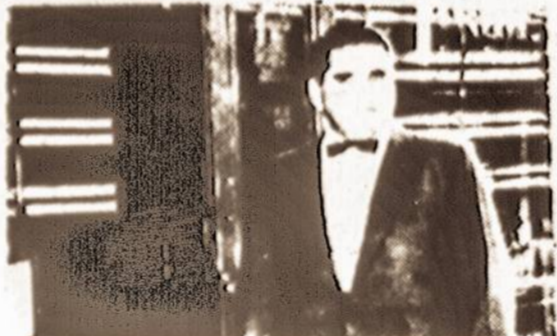
Mano draugas, muzikos profesorius N., mėgdavo kartais be saiko išgerti. Vieną kartą po tokių vaišių prieš savo norą pakliuvo į rūši ir pakritęs minkštoje vietoje, užmigo. Rytmetį jis išgirdo dainuojant moteris. Pasirodo, jam pasisekė atsiverti ant skalbinių krūvos. Jam pabudus, skalbėjos patarė ir toliau miegoti, tęsdamos lopšinės dainą.

Mintaujoje matydavau E. Stefani, kuris baigęs karo mokyklą, tarnavo rusų kariuomenėje karininku. Po keleto metų vedė teatro artistą. Apleidęs kariuomenę, pasidarė vokiško teatro artistu. Man gyvenant Petrapilyje, jis buvo ten cirko administratorium. Tada jį ir žmoną gerai pažinojau. Po žmonos mirties, jis vasaros metu vykdavo į Belgiją ir mokėsi pas jėzuitus teologijos. Baigęs studijas, buvo išventintas kunigu. E. Stefani po kurio laiko buvo Liepojos bažnyčios klebonu. Ten po pirmojo pasaulinio karo ir mirė. E. Stefani turėjo trejetą vaikų, kurie, kaip ir tėvas, buvo vokiečiai. Ilgainiui sūnus vedė rusę, viena dukterė ištėkėjo už lenko, o antroji už suomio. Tuo būdu toje šeimoje atsirado keturios tautybės. Bet jie visi buvo katalikai. Neteko patirti, kokios tautybės save laikė jų vaikai.

White Horse Tavern

BARAS, RESTORANAS IR SALE
PRANAS BRUČAS, Savininkas
Duodami polaidotuviniai pietūs

86-16 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Vlrginia 6-9519

BANGA TELEVISION

VYT ZELENIS, Savininkas
3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

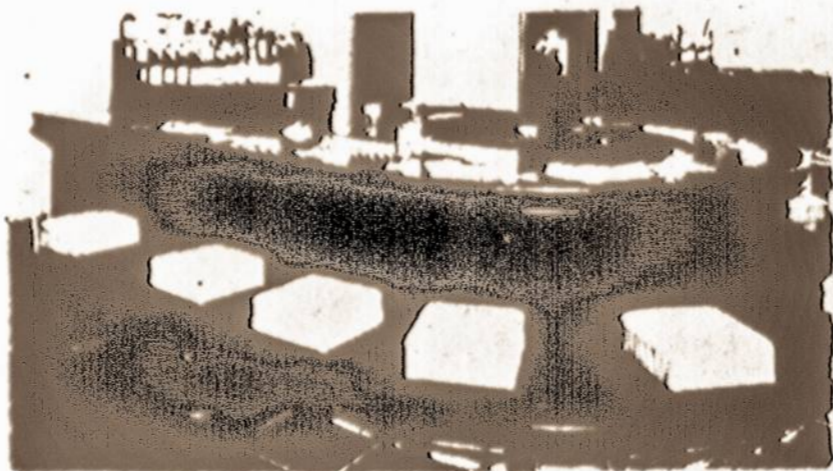
Parduodama: televizija, radijas, Hi-Fi stereo fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola aparatams. 40 nuošimčių nuolaidos Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

Taisoma televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 val. vak. Penktadieniais iki 9 v. v.

Festival

RESTORANAS IR BARAS
40 EAST 26th STREET
NEW YORK CITY
Telefonas: MU 3-2928

Gerai pietūs ir vakarienė
- jaukus baras -
- salė susirinkimams -
- vestuvėms ir pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
Lietuviškiams suejimams
NEMOKAMAI

VACYS STEFONIS, Savininkas

DAINOS SAKALAI

JONAS RŪTENIS

Tai įrašas ažuolo lentoje, Čiurlionio ansamblio būstinėje - Gedimino gatvėje, Vilniuje...

Mirusiems ir kovoje žuvusiems už Lietuvos laisvę čiurlioniečiams partizanams pagerbti.

Dar šiandien ausyje tebeskamba čiurlioniečių giedamas gedulingas maršas, juos laidojant Rusų kapuose... Lyg dar tebematau klasta išviltoją iš repetitijos brolių čiurlioniečių ir okupanto areštuojamą...

Ir dabar, man rodos, muz. Alfonsas Mikulskis, Čiurlionio ansamblio meno vadovas, tebestovi pėsirengęs gaisrininko uniforma, prie Vilniaus gaisrininkų vartų būstinės sargyvoje, kai tuo pat metu zuja gestapas ir ką tik matytąjį Vilniaus radiofone, bet iš jų akių išsprukusi, Čiurlionio ansamblio maestro gauda, manydami, kad jis su savo čiurlioniečiais tretįjį reičą griaua...

Ir šiandien dar, rodos, išėję iš Vilniaus, taip vadinamo "Gebitskomisariato" spjaudomės, kad anuomet įvykstančiame Vilniaus teatre Čiurlionio ansamblio metiniam koncerte "prūsas" išbraukė visas dainas, kur tik minimas Nemunas.

- Nei velnio - dainuosim, - taria duris uždaręs Alfonsas Mikulskis. "Prūsal prūšais", o Nemunas mums liks amžinai Nemunu...

Ir, rodos, dabar, kai atėna sekmadienis, ano buvusio vyrų choro, tebelaukia okupanto uždarytosios Šv. Jono, Benediktino, Šv. Petro ir Povilo ir kitos bažnyčios. O aplankydavom jas bent po tris kas sekmadieni...

Tai, žinoma, atsiminimai apie aną nepamirštamą didžiulį vyrų choro vienetą, išaugusį į Tautinio Meno Ansambli. Tai viskas praėityje, tik Čiurlionio ansamblis tebegyvas, tik jojo tėtis ir mama, su anūkių būriu, laisvai ir nevaržomai Dėdės Samo žemėje klesti ir net šį šeštadienį Brooklyne svečiuojasi.

Zinau, kad čiurlioniečių būti, reiškia, dainą mylėti, o tuo pačiu čiurlioniečius į Brooklyną pakviesti, reiškia, ta dainos melle gyventi ir ją puoselėti.

Toji garbė priklauso Maironio Šeštadieninės Mokyklos Tėvų Komitetui. Tenelėka nė vieno lietuvio, kuris tos mėlės, lietuviškai dainai vedinas, savo atsilankymu Čiurlionio Tautinio Meno Ansamblio koncerte nepademonstruotų viešai.

DAINA - SAULĖS DUKRA...

Ir taip jau dvidešimt metų: Nepriklausomoje Lietuvoje, okupuotoje, tremtyje, Europoje ir Amerikoje lietuviškoji daina, čiurlioniečių ugdoma ir puoselėjama, tebeskamba nenutrūkstamai.

Zinau, kad ir dabartinės sudėties ansamblis, savo meniniu pasiruošimu ir savo tradicijose, tebėra dainos sakalai...

KAIP GRAIKAI PAVELDĖJO FINIKIEČIŲ RAŠMENIS

TESIŠKYS

RAIDŽIŲ FORMA

Graikų klasikinių raidžių formos jau gerokai skiriasi nuo finikietišku raidžių, nes graikų raidės yra įgavusios taisyklingas tiesias ar horizontalias linijas, atskiros raidžių dalyse proporcingai suderintos, žodžių, aiškiai matoma raidžių meniškėsnė forma. Daugelyje raidžių tačiau galima atpažinti pirmąsias, finikietiškus bruožus, tik kartais graikiška raidė turi kitokią padėtį (atsukta į kitą pusę ar apversta ir pan.) Bet kita dalis raidžių yra savo formą jau taip pakeitę, kad iš karto sunku atpažinti finikietiškus bruožus.

Tačiau net "klasikinių" tapės, graikų raidynas vis dėlto nepasižymėjo dideliu artistišku. Nežiūrint jonėnų architektūros formų lengvumo nežiūrint graikų ornamentikos meniškumo, graikų klasikinės raidės yra gan santūrios formos, sakytume, dorėniškai šaltos.

Toliau graikų raidynui vystantis, klasikinės raidės buvo naudojamos užrašams ant pastatų bei paminklų, bendrai sakant, ant marmuro ar akmens, o rankos rašte jos buvo deda-

mos tik antraštėse, ar rašomos tam tikrų žodžių pradinėmis raidėmis. Naujajame (moderniame) graikų raidyne jos išliko kaip "didžiosios raidės" (tas pat ir su lotynų klasikinėmis raidėmis). Rankos rašte ant papiro, pergamento, vaško lentelių ir kitur, kur buvo vartojamas teptukas bei stilius, išsivystė vis daugiau kursyvinės (t. y. greito rašymo) formos. Iš šių išsivystė naujųjų laikų graikiškos mažosios raidės.

Bizantijos imperijos ribose graikų raidynas davė pradžią keliems Maž. trijos raidynams, bet svarbiausia jo atžala - tai Kirilinis ir Glagolinis raidynai, iš kurių išsivystė visu pravoslavišku kraštu raidynai, tarp jų žymiausias yra, mums priešpaudęs sinonimu tapęs, rusų raidynas.

5. Graikų duoklė raidynui

Baigiant graikų raidyno apžvalgą, pabrėžtinai dalykas yra tas, kad graikų raidyno kūrėjai suprato, jog finikiečių raidinio (garsinio) rašto sistema yra pranašesnė už senoviš-

kąjį Krėtos skiemėninį raštą, kuri jie buvo pradėję vartoti. Jie parodė pažymėtina sugebėjimą grynai priebalsinį semitiškos kalbos raidyną pritaikyti visai skirtingos prigimties indoeuropietiška kalbai, kurioje žodžių pagrindą sudaro tiek priebalsiai tiek ir balsiai.

Tad graikų raidyno negalima laikyti vien paprastu skolinimu: graikai iš finikiečių skolino raidinio rašto mintį ir dalį priemonių (priebalses), bet patį raidyną tiek patobulino, kad jis tapo vis dar tinkamu irankiu naudoti įvairių kalbų raštui iki mūsų dienų. Tuo būdu finikiečius

ATITAIŠYMAS

Vien. 18 nr. I skil. po 30 eil. nuo virš. praleistas šitoks sakinytis: "... (užviešpatavo) Tamsieji amžiai bent porai šimtmečių. Šiuos naujus savo kaimynus tuojau aplankė Finikijos jūrininkai ir..."

Vien. 20 nr. II skil. 2, 4 ir tolesnėse eil. raidžių vardai turi būti: "san", "šin", "šen".)

SILVER BELL BAKING CO.
A. RADŽIŪNAS,
Savininkas

Mūsų specialybė - *lietuviška duona*
Pyragai vedybiniams ir
kitokiems pokyliams

Patarnavimas sąžiningas ir greitas
36-40 STAGG STREET
BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobilui reikalingas bet koks - didelis ar mažas pataisymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS
85-42 WOODHAVEN BOULEVARD
WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas, prie Jamaica Ave.)
Telefonas: VIRginia 6-9683

FIRE - AUTO - LIABILITY - LIFE
ROBERT F. NARK
APDRAUDOS SPECIALISTAS
26 Court Street, Brooklyn 1, N. Y.
Telefonas: MAin 4-6400
700 Caroline Avenue
N. Valley Stream, N. Y.
Tel. VALley Stream 5-0783
- BULGLARY - COMPENSATION - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD

Visame New Yorke nerasiė gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte - koncerta, sokius, vestuves ar prakalbas - salese gali TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIŲ.

L. MOLIN - Reikalų Vedėjas
320 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

GRAŽIAI ATREMONTUOTAME IR NAUJAI PERORGANIZUOTAME

Lake Hotel
ASBURY PARK, N. J.

SEVENTH IR PARK AVES. Tel. Prospect 4-7788 ir 6-9671

GRAND OPENING (VYKSTA 1960 M. GEGUŽĖS 28 D. 3 VAL. p. p.)

Programą išpildys aktorius VITALIS ŽUKAUSKAS ir akordeonistas CHARLES DAUBARAS. Po to, bus vaišės su gėrimais ir šokiais, griežiant puikiam orkestrui. Dalyvavimas asmeniui 5 dol.

Bilietus iš anksto galima užsisakyti Lake Hotel arba pas A. Zemaitį, 307 Bond St., Elizabeth, N. J. Tel. EL 5-9638.

Viešbutis ir baras, vadinamas ANCHOR ROOM, jau veikia ir svečiai gali prieinamomis kainomis užsisakyti gražius kambarius savaitgaliams ir atostogoms. Maloniai visus atsilankyti kviečia

LAKE HOTEL
Prezidentas Edmundas Kubaitis Viceprez. sekr. Aleksandras Zemaitis

UNIVERSAL SAVINGS

DABAR MOKA **4 1/4%** DIVIDENDO

UŽ APDRAUSTUS SHARE ACCOUNTS ŠERŲ SĄSKAITOS INVESTMENTUS

Užėikite šiandien arba telefonuokite tuojau, kad galėtumėte gauti didesnę nuosimtį už savo santaupas.

UNIVERSAL SAVINGS & Loan Association
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS
TELEFONAS: HAYMARKET 1-2028
VISOS TAUPYTOJŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00

reikia laikyti raidyno išradėjais, o graikus - jo svarbiausiais papildytojais, užbaigėjais.

Sekanciam numeryje: TOBULA RAIDYNO FORMA.

Mums rašo -

Dirvoje Darbininke pasirodė aplinkraštis Stasio Žymanto "aiškinimasis," save pagirngiausiai išsiliaupsinant ir Vienių urzgiančiai patąsant plačių žiaurų padančiais...

Tačiau dar vistiek ne viskas aišku ir po to... Dar gerb. St. Žymantui yra apšciai iš ko "aiškintis"... O ypač iš pirmosios komunistinių rusų okupacijos laikmečio... Tada St. Žymantas raketiskai "iškilo" iš asistento į docentus (be jokių mokslinių darbų) ir "pasidarė" (tik jam vienam žinomis priemonėmis) fakulteto dekanu... Tada, visi žino, - žaibiškai "kilo" į Stalino saulės erdves tik komunistams rusams tinkami ir besąlyginiai padlaiziniai asmenys...

Gerb. St. Žymantas, reikia tikėtis, neužmiršo kas ir kaip tada tuojau pat bolševikiškai "išvalė" Vilniaus universiteto teisių fakultetą; kai iš jo profesūros urma grubiai buvo išgūsti Feliksas Mackus, Kazys Šalkauskis ir Petras Šalčius...

O gerb. St. Žymantas, tur būt, atsimena - kas ir kaip Vilniaus universitete, ypač teisių fakultete, esminiai darbavosi Staliniui, okupantams rusams, kompartijai, moprui ir t.t. Dar reikia apie visa tai tikslių informacijų. Ir gerb. St. Žymantas čia yra pajėgus tarti esminiai svarų žodį...

KL. P.
Chicago, Ill.

Ministeris dr. F. Meieris, atskridęs į Romą tarėsi su Lietuvos diplomatinės tarnybos vardu padėjo vainiką prie velionies karsto ir pareiškė užuojautą Šv. Kazimiero Lietuvos Kolegijos rektoriumi mons. L. Tulabai.

Mirus Romoje vyskupui V. Padolskiui, min. S. Lozoraitis Lietuvos Diplomatines Tarnybos vardu padėjo vainiką prie velionies karsto ir pareiškė užuojautą Šv. Kazimiero Lietuvos Kolegijos rektoriumi mons. L. Tulabai.

Send Now For
"STELLA'S LUCKY STAR"

PRICE: \$5.00 tax included
No C. O. D.

These beautiful, gold plated five-point Stars may be worn on a chain as a pendant or on a key ring. A Goldfilled chain is given with every "Lucky Star" ordered.

"STELLA'S LUCKY STAR"
4017 FIFTH AVENUE
Brooklyn 32, New York
* Reg. U. S. Pat. Off.

Park Florist

MATTHEW MAŽEIKAS SAVININKAS

Geles pristatomos i bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRginia 9-3112

AKADEMINĖS MINTYS

REDAKCIJŲ KOLEGIJA: R. Arūnaitė, D. Alytaitė, J. Birutis,
L. Petrauskaitė, S. Sirusas, A. Rimas ir A. Šileikytė.
MEDŽIAGĄ SIŪSTI: D. Alytaitė, 21-28 Bleecker St. Brooklyn 37, N. Y.

Filisteriai skautai organizuojasi

Tomas Remeikis, vienas iš lietuviškos studentijos pagrindinių darbuotojų, Studentų Gairių redaktorius, aktyviai besireiškiantis spaudoje, šiuo metu baigia rinkti medžiagą savo daktarato dizertacijai apie dabartinę Lietuvos būklę. Be to, kol Remeikis yra vienas iš Filisterių Skautų Sąjungos (FSS) steigiamojo suvažiavimo organizatorių. Kol Remeikis mokslo ir organizaciniams reikalams keletą savaitių praleis rytiniame pakraštyje. Lankymosi proga svečias sutiko atsakyti keletą klausimų.

Kokius darbus planuojate nuveikti — rytiniame pakraštyje?

— Dauguma laiko praleisiu rinkdamas medžiagą savo dizertacijai. Tuo reikalu lankausi Lietuvos Laisvės Komitete, Free Europe Committee Columbijos universitete, įvairiose bibliotekose ir pan. Be to, norėčiau susipažinti su rytinio pakraščio akademinė visuomenė, ypatingai akademinė skautija. Akademiškas skautus — filisterius noriu supažindinti su įvyksiančiu Filisterių Skautų Sąjungos steigiamuoju suvažiavimu, kuris vyks gegužės 28-30 d. Linky vasarvietėje, prie Chicago.

Kokie motyvai verčia steigti naują organizaciją — FSS — gą?

— FSS nebus nauja organizacija, o tik persiorganizuotą Akademinio Skautų Sąjūdžio vienetas. FSS steigimą pasakytinai bent du pagrindiniai motyvai: 1) reikalas atskirti studen-

tus skautus nuo filisterių, kurie iki šiol buvo viename ASS vienetė; ir 2) sudaryti sąlygas filisterių pasireiškimui atitinkamame intelektualiniame lygyje.

Kokie Jūsų nuomone bus pagrindiniai FSS tikslai?

— Viena iš svarbiausių FSS uždavinių bus prisidėti prie išeivijos jaunosios inteligentijos ugdymo, sudaryti jai sąlygas kūrybiniam darbui. Šalia to, FSS turės būti daugiau aktyvus ir pozityvus veiksnys pagrindiniuose išeivijos problemų sprendimuose. Ir, galu gale, FSS turės atkreipti didesnę dėmesį ir aktyviau įsijungti į jaunimo auklėjimą darbą, ypatingai skautu judėjimą (tiek studentų akademiškų, tiek Lietuvos Skautų Sąjungos atveju).

Kaip bus suorganizuotas suvažiavimas?

— Suvažiavimas vykdys savo uždavinius plenumo sesijose ir dviejose rateliuose, kuriuose bus paruošta pagrindinė FSS programa. Pirmas ratelis svarstys ir paruos programos projektą FSS veiklai Skautų Sąjungoje ir studentų akademiškų tarpe ir, taip pat, nustatys pačio FSS vidinio gyvenimo formas. Antrame ratelyje bus svarstoma kultūrinė, visuomeninė ir politinė programa. Galutinė programa bus priimta plenumo posėdyje. Be to, įvyks posėdžiai organizaciniams reikalams, FSS Centro valdybos rinkimai. Turėsime ir du simpoziumus — "Skirtingų kartų filisterių santykiai" ir "Skautų

ideologijos kertiniai pamatai" — ir paskaitą politiniais klausimais.

Kas bus pagrindiniai suvažiavimo kalbėtojai?

— Suvažiavime aktyviai dalyvaus ne vien jaunieji filisteriai, bet ir Lietuvos universiteto akademiškai. Jau yra sutikę dalyvauti Korp. Vytis Garbes Narys prof. St. Kolupaila, kun. dr. J. Kubilius, S. J. Gediminas Galva, dr. M. Budrienė, dr. E. Kaminskas, dr. A. Avizienis, A. Mickevičius, Br. Vaškevičius, V. Kamantas, V. Černius, D. Koklytė ir kt. O be to, juk ir mudu ten ži — tą turėsime atlikti. Visam programos organizavimui vadovauja L. Maskaliūnas. Kalbėtojų daug, bet tikimasi, kad ir klausytojų bus gausus būrys iš JAV ir Kanados įvairių vietovių.

Kokį vaidą čekagiskiai yra susidarę apie rytinio pakraščio studentišką judėjimą?

— Jaučiame, kad yra sveika konkurencija tarp akademiškų skautų ir santariečių New Yorke, bet gerokai apmiręs Liet. Stud. S-gos veikimas rytiniame pakraštyje. Bendorje studentiškoje veikloje šiame pakraštyje pasigendama dinamizmo, iniciatyvos.

R. KEZYS

IŠ WORCESTERIO

Rimas Židziūnas, aktyvus Worcesterio skautų vadovas yra pakviestas į Worcester Tech'o Pi Tau Sigma (mechaninės inžinerijos) garbės korporaciją.

Gegužės 21 d. 7 val. Worcesterio skautai ir skautės Maironio parke rengia skautiškaipaudai paremti vakarą. Bus meninė programa ir šokiai.

Šarūnas Garsys išrinktas krepšinio komandos kapitonu ateinantiems metams Classical High School.

Dainius Glėdas išrinktas Phi Sigma Delta fraternity prezidentu Clark universitete.

STUDENTŲ RINKIMAI

Šiuo metu vyksta rinkimai Liet. Stud. S-gos JAV-se centrinius organus. Yra išstatyti tik du kandidatų sąrašai — ateitinių ir santariečių. Akademiškų skautų sąrašas, sudarytas iš Bostono, New Yorke ir Chicago akademiškų, paskutiniu momentu buvo atsauktas norint suteikti progos ir kitoms ideologinėms organizacijoms pasidaryti studentų sąjungos viršūnėje.

AKADEMIKŲ SUEIGA

Šį penktadienį, gegužės 20 d. 8 val. Ramanauskų bute įvyks Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorke skyriaus sueiga.

J. Tyslavos, Jr. nuotrauka

Tomas Remeikis (dešinėje) su mūsų bendradarbiu Romu Kezliu Vlenybės redakcijoje.

Žiedai, žiedai, žiedai...

Šio pavasario žiedai buvo ypatingai duosnūs savo malonėmis New Yorke akademiškams skautams. Akademinio Skautų Sąjūdžio skyriaus pirmininkas Vytenis Ramanauskas birželio 4 d. Toronte susituoks su aktyvia akademike Sigita Skirgailaite. Vytis Virbickas susižiedavo su Algute Didžbalyte, ir rugpjūčio 13 d. New Yorke sukeis aukso žiedelius. Akademiškų Skaučių Dr-vės N. Y. skyriaus pirm. Birutė Ulėnaitė susižiedavo su buvusiu

A. S. S. Chicagos skyriaus pirm. Arvydu Kliore. Jungtvių diena — rugsėjo 3 d. Tą pačią dieną akademišką — skautišką seimą sukurs ir Vytautas Alksnėnis su Irena Pesyte, kurie neseniai susižiedavo. Per Velykas Romas Kezys susižiedavo su Daiva Alytaite. Taigi, bus gausu akademiškų — skautiškų seimų.

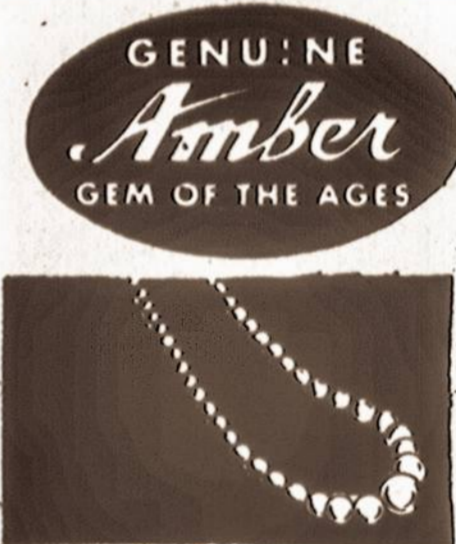
DABAR JŪS GALITE aplankyti savo giminės LIETUVOJE

ir kitas U.S.S.R. vietas pavieniai ir grupėmis. Tūkstankiai pasitenkinusiu lankytojų sako apie darbingumą Cosmos Travel Bureau Inc., New York kuris tvarkė jų keliones į įvairias Sovietų Sąjungos dalis.

Mes padedam Jums sutvarkyti vizų ir kelionių reikalus. Informacijų dėl vizų reikalavimų ir rezervacijų, prašome rašyti ar kreiptis

Cosmos Travel Bureau, Inc.

45 WEST 43rd STREET
NEW YORK CITY, N.Y.
Tel. CI 5-7711
COSMOS padeda keliautojams jau nuo 1898.

GINTARAS LIETUVOS AUKSAS

Įvairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis.

Užsakoma per paštą.
AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
Jackson Heights, N. Y.
Tel. HA 9-5855
Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Av. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA JOKUBAITIS ir JURGIS JOKUBAITIS

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
STIKLINIS BARAS. VIENA GRAŽIAUSIŲ ŪŽEIGŲ.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

Naujas Mūsų Vyčio numeris

Skautiškos minties žurnalas Mūsų Vytis paskutiniame numeryje talpina visą eilę įdomių straipsnių. Pažymėtina: Povilas Gaučys rašo apie žmogų ispanų literatūroje, Edvardas Kaminskas originaliu stiliumi analizuoja ideologijas, Vytautas Černius patiekia įdomų straipsnį skautų vadovams "Ar skautybė — žavus žaidimas?" Be to, Romas Kezys rašo apie Filisterių Skautų Sąjungą, Eugenijus Šimaitis supažindina skaitytojus

su Jūsų skautų korporacija Gintaras ir kt. Gausu smulkių žinių iš akademiškų skautų veiklos, daug skautiško gyvenimo nuotraukų. MV galima užsiprenumeruoti adresu Antanas Paužuolis, 2715 So. Troy St., Chicago 23, Ill.

* Ligija Babarskaitė išrinkta naująja Akademiškų Skaučių Draugovės New Yorke skyriaus pirmininke.

JAU ŽALIUOJANCIUOSE IR ŽYDINČIUOSE CATSKILL KALNUOSE

Druskonie Hall

vasarvietė jau priima svečius savaitgaliams ir ilgesniar laikui. Priimami užsakymai Memorial Day savaitgaliai ir vasaros sezonui.

Rašyti: MRS. S. KRAUNAITIS, ANDES, N. Y.
Telef.: Andes, N. Y. 2781

Arlington RESTAURANT

LIETUVIŠKAS MAISTAS
 COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
 HALL FOR ALL OCCASIONS
 385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
 Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station
 Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAIČIAI

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

(Įkurtas 1903 metais)

SENIAUSIA SPORTO ORGANIZACIJA
 BARAS — RESTORANAS — KABARETAS
 Jauki salė parengimams
 1332 HALSEY STREET BROOKLYN 27, N. Y.
 EV 2-9790

Didžiausia paminklų gamybos
 įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
 Prezidentas
 3914 WEST 111th STREET
 CHICAGO, ILLINOIS
 (Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEdarcrest 3-6335
 KALBA LIETUVIŠKAI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI - PHILADELPHIA, PA. -

JUOZAS KAVALIAUSKAS
 LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
 1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
 Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN
 (RAMANAUSKAS)
 1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
 Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
 423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
 Direktorius Reikalų Vedėjas
 660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
 NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
 410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
 9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
 Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
 AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Chicagoje... (Atkelta iš 3 psl.)

skaičių ir buvau laikomas
 iš labiausia prasižengusių
 nacių režimui Lietuvo-
 je" —

DIRVOJE Raila ir Žakevi-
 čius J. Deksnį pristato kaip
 didvyrį. Raila išskaičiuoja visus
 J. Deksnio žygdarbius ir kelio-
 nes per "geležinę uždangą."
 Dėl viso to vienas buvęs žino-
 mas rezistencijos veikėjas
 VIENYBEI paaiškino, kad tiek
 Damušis, tiek Raila be reikalo
 karščiuoja. GESTAPO apie
 VLIKą viską jau žinojęs po
 pulk. Ambraziejaus suėmimo
 Estijoje ir Damušis nebuvęs lai-
 komas kuo daugiau nusikaltęs
 už kitus priešinacines rezisten-
 cinės rezistencijos dalyvius.
 Raila, esą, be reikalo leidžiasi
 į visas rezistencijos prieš bolše-
 vikus detales, nes jei tos deta-
 lės neatitinka Deksnio parody-
 mams, paskutinis dėl to gali
 labai nukentėti. Be to, tokie
 atgarsiai bolševikus gali sugun-
 dyti to paties Deksnio ar kokio
 kito jų žinioje esančio veikėjo
 lūpomis ar plunksna leisti į to-

limesnes diskusijas. Aplamai
 imant, Lietuviškoje Chicagoje
 yra išgalėjusi pažifta, kad
 tiek Damušis, tiek ir Žakevi-
 čius su Raila naudojami šia
 liūdna proga save kiek pagar-
 sinti.

Chicagoje suruoštas Stei-
 giamojo Seimo minėjimas su-
 traukė tik 96 tautiečius t. y.
 mažiau negu jame buvo atsto-
 vų (112). Neatsilankę aiškina-
 si, kad iš pakviestų kalbėtojų: M.
 Krupavičiaus, dr. P. Grigaičio
 ir M. Mackevičiaus nesitikėjo
 nieko naujo ir įdomaus išgirsti.

Atsilankę pasakoja, kad
 Krupavičius jų lūkesčių neap-
 vylė. Jis pakaltino tautininkų
 režimą už Lietuvos neparuoši-
 mą įvairiems eventualumams.

Geguzės 13 d. įvykusiame
 ALTos valdybos posėdyje dr. P.
 Grigaitis pasiūlė išleisti gražų
 leidinį apie Lietuvą, kuriame
 būtų atpasakojami jos laimėji-
 mai Nepriklausomybės laikais
 ir vargai patekus į bolševikų

PARDUODAMA

Maisto krautuvė (grosemė) gra-
 žioje Woodhaveno sekcijoje.
 Darbo valandos nuo 7:30 iki
 7 val. vak., išskyrus sekma-
 dienius. Puiki proga jaunai
 porai. Apylinkėje daug lietuvių.
 Savininkas turi pasitraukti.
 Skambinti po 7 v. v. Tel.
 MI 2-4630.

vergovę. Pasifilymas buvo
 priimtas ir dėl redaktoriaus nu-
 tarta susitarti su New Yorke
 esančiais kitais politiniais
 veiksniais.

Tame pačiame posėdyje
 tautininkų atstovas T. Blinstru-
 bas siūlė nustatyti dienpinigių
 ribą ALTos vykd. komiteto na-
 riams, važiuojantiems ALTos
 reikalais. Ta proga tautininkų
 sluoksniuose teko nugirsti, kad
 velionis A. Ollis laikėsis sveikos
 pažiuros, kad nesą reikalo vi-
 siems važiuoti į Washingtoną.
 Tyčia ar netyčia per paskutinį
 apsilankymą Washingtono taip
 jau išėjo, kad tautininkų atsto-
 vas inž. E. Bartkus kai kuriuose
 pastarimuose negalėjęs daly-
 vauti, nes nuvykęs per vėlavai ir
 išvažiavęs per anksti.

MOTERŲ VIENYBĖ

Labdaros organizacija ir visuomeninių reikalų rėmėja,
 maloniai kviečia visus dalyvauti 26-tame metiniame

PAVASARIO BALIUJE Šeštadienį, birželio 4 dieną

Hotel Warwick 65 W. 54th STREET NEW YORK, N. Y.

PROGRAMOJE: SOLISTĖ MARY JATKAUSKAITĖ dainuos populiarias dainas.
 ŠOKIAMS GROS GENE MITCHKO ORKESTRAS. Dovanos už geriausius šokius.
 Pradžia 9 val. vak.

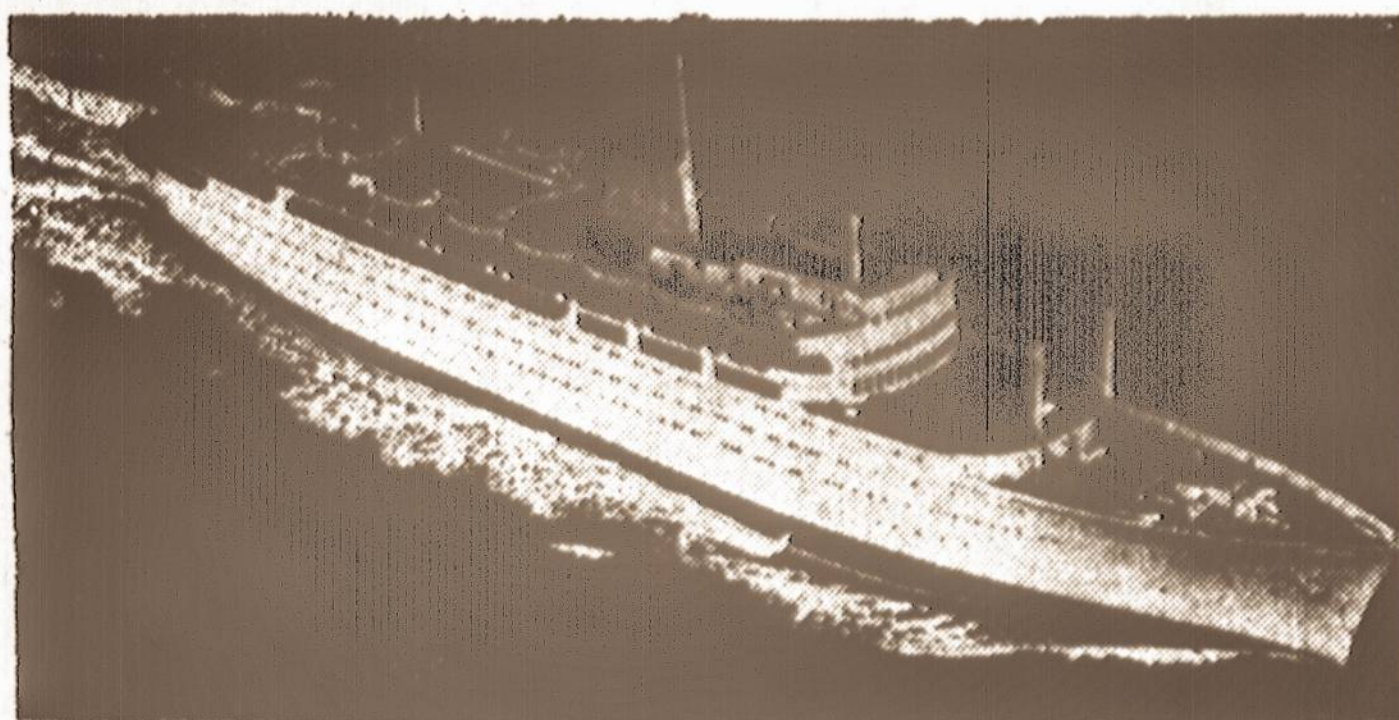
BILIETAS ASMENIUI \$2.00

Joseph Andrusis

TRAVEL BUREAU

Bilietai parduodami visomis susisiekimo
 priemonėmis į visas pasaulio vietas

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.
 Telefonas VI 7-4477

ČIURLIONIO ANSAMBLIS SU VADOVU A. MIKULSKIU.

V. Plodžinskio nuotrauka.

A. Simutis, Lietuvos vice-konsulas, gegužės 16 dieną Bridgeporto universiteto kviečiamas socialinių ir politinių mokslų studentams skaitė dvi paskaitas apie Amerikos Lietuvius ir Baltijos valstybių sovietizaciją.

Dr. P. Legeckis praneša, kad Medicinos ir Dantų Gydytojų Draugijos gegužinė ruošama birželio 19 d. Belmont parke, prie ežero, arti Bay Shore, L. I. Dalyviai bus valšinami. Prašo iš anksto prašo iš anksto pranešti dr. E. Mekienai. Tel. VA 1-8435.

Jonas Antanaitis, mūsų bendradarbis Clevelande, lankėsi Waterbury, Conn. ir, grįždamas atgal, buvo užsukęs į Vienybės įstaigą.

St. Karvelis, Vienybės kaimynas, šiomis dienomis pardavė savo 24 butų namą Brooklyne.

T. Jagėla praneša, kad Lietuvių Siuvėjų 54 skyriaus susirinkimas įvyksta gegužės 25 d. (trečiadienį) 5:30 v. p. p. 11-27 Arion Pl. Brooklyne. Bus nominuojami kandidatai skyriaus delegato ir valdybos pareigoms.

Čiurlionio Ansamblio sukaktis

Lietuvių tautinio meno Čiurlionio ansamblis šiemet švenčia savo 20-ies darbo metų jubiliejų. Jubilėjus ne šimtmėtinis, bet išvogtas darbas lietuvių dainos ir lietuvių gyvenime žymus. Čiurlionio ansamblio gimimasis buvo skatinantis ir svarbus žingsnis mūsų liaudies kūrybos grožio atjautime ir atgimime. Jis pirmasis išvedė liaudies kūrybos grožį į viešumą vienuoje, sujungdamas

liaudies dainą, muziką liaudies instrumentais, tautinius sokius, drabužius ir papročius. Užsimojimas buvo entuziastingas ir didelis.

1940 m., Vilniuje buvo tik vyrų, kanklių orkestras ir tautinių sokių grupė, o jau 1942 m. vyrų, moterų mišrus chorai, kanklių ir pučiamųjų liaudies instrumentų orkestrai ir tautinių sokių grupė, sudarę vieną vienetą ir pasirinkę M. K. Čiurlionio vardą. Šitoks vienetas, gimęs prieš 20 metų Lietuvoje, išjudinęs susigulėjusią nuomonę: daugiau meilės mūsų liaudies kūrybai. Žodžiu, išvaręs milžinišką darbą V. Europoje lietuvių liaudies meno populiarinime, pasiekęs gražių ir užgirtinų laimėjimų Amerikoje, Čiurlionio ansamblis švenčia savo dvidešimtmetį.

Šis ansamblis, iš kitos pusės, yra mūsų laimingo ir liūdno likimo istorija. Iš jo plaukia tie visi okupacijų atsitikimai, vargas DP stovyklose jau svetimose žemėse, pražūsus baisiai karo audrai, mūsų pasiryžimai ir kova už savo ir savo tautos būti.

Nuo pat ansamblio pradžios iki šiai dienai vadovauja muz. Alf. Mikulskis, aukodamas visas savo jėgas ansamblio klestėjimui. Kiekvienas ansamblio narys turi jausti didelę garbę,

galėjęs atlikti svarbią misiją ir dalyvaudamas šiame svarbiame tautiniame darbe.

Ši šeštadienį gegužės 21, Čiurlionio ansamblis dainuoja Academy of Music salėje, Brooklyne. Programoje: moterų, vyrų ir mišrus chorai palydinti kanklių muzikai. Drauge dalyvauja solistai: kontraltas Aldona Stempuzienė ir baritonas Vaclovas Verikaitis.

Gal tai bus vienintelė ir paskutinė proga — pamatyti Čiurlioniečių ir išgirsti tokią naują ir plačią programą, kurią jie yra pariošę savo dvidešimtmečiui. Pradžiuginkime juos gausiu dalyvavimu. A. S.

KO GI SUVAŽIAVO ŠITIE SVETELIAI?

Taip norėjosi paklausti perito sekmadienio pavakary, atsilankius į Švabų salę.

O suvažiavimas buvo kaip į atlaidus. Ir vaizdas — kaip per sv. Roką Panemunėj...

Skobnys ištiestos, alaus pristatyta, senimas pypkes kūrėna, reikalus šneka ir laukia, kada prasidės atžalyno šventė.

Po oficialiosios dalies ir įvadinių sokių, programą labai efektingai pradėjo patys mažiausieji ir tuo sustiprino žiūrovo viltis, kad čia dar nepabaiga — jei turėsime tokiu pasiūlytųjų vadovų, kaip Jadvyga Matulaitienė, dar nekartą rinksimės panašion atžalyno šventėn.

Visa programa buvo išpildoma dviem dalimis. Vykdytojai: solinizantai Tautinių Sokių

JONAS RŪTENIS

Grupė ir svečiai — Rūtos ansamblio ir Vyčių 41 kuopos tautinių sokių grupės. Jiems pavargus, Maironio Šeštadieninės Mokyklos mokiniai — dziuginantis ateities atžalynas.

Daugelis sokėjų, mergaičių ir berniukų, išsiskiria savo talentu, bet ir visumoje bendras sokantis vienetas davė pasigerėtinų formų, išraiškos ir nuotaikos.

Ton grupėn tenka priskirti: Vakaruškos, Per Girių Girelę, Sadutė Grėbėjėlė, Ozelis, Subatėlė, Dzigūnas ir užbaigtinis daugiagūnis — Malūnas.

Tai, žinoma, neįkainuojamas J. Matulaitienės nuopelnas. Be profesinio pasiruošimo

ir patyrimo šiame darbe, dar ir talentas jausti tautinio sokio sokėjo širdies pulsą, o tuo jį įkvėpti meniškai išraiškai ir būtina teatrališkai drausmei.

Visos šventės apipavidalinimas, kurio paprastai pasigendama, ši kartą buvo gerai išstudijuotas ir todėl ten niekas savaime nesidarė... Šventės pabaiga buvo net jaudinančiai išpildinga, o drauge ir iškelianči mūsų atžalyno prisirišimą ir pagarbą savo vadovei.

Jaunimo šventėn atsilankę gerokas būrys įvairiausių profesijų ir amžiaus žmonių. Nebereikalo buvo juokaujama, kad atėjo visi, kurie ir ne taip jau dažni lietuviškų parengimų lankytojai.

Pagarba ir meilė Tautinių Sokių Grupės vadovei ir mokytojai J. Matulaitienei (dešinėje). Scenoje: grupės dešimtmečio programos vedėjas aktorius V. Zukauskas ir šokėjos.